

Pilotprojekt - Ordningsvakter i Polismyndighetens egen verksamhet

Slutrapport

Diariernr A032.107/2024
679

Saknr
Datum 2026-01-05

Version 01.00

Informationsklass Öppen

Polisregion Stockholm

Pilotprojekt - Ordningsvakter i Polismyndighetens egen verksamhet

Innehåll

1	SAMMANFATTNING	3
1.1	Samlad bedömning	4
2	BAKGRUND	6
3	FRÅGESTÄLLNINGAR	6
4	ÖVERGRIPANDE METOD	7
4.1	Studiedesign.....	7
4.2	Mätinstrument och mått.....	7
4.3	Analysmetoder	8
5	GENOMFÖRANDEPLATSER OCH RESURS	9
5.1	Beskrivningar av LPOna och ordningsvakterna	9
5.2	Beskrivning av ordningsvakterna	10
5.3	Riskbedömning & riskreducerande planering	10
6	RESULTAT	11
6.1	Vad har ordningsvakterna gjort?	11
6.2	Hur värderas ordningsvakternas utförda arbete?	14
6.3	Hur upplevde poliserna att arbetsleda ordningsvakterna?	20
6.4	Hur upplevde ordningsvakterna arbetsledningen?.....	28
6.5	Vilka effekter tycks projektet haft på ordning och säkerhet?	30
7	SLUTSATSER	32
8	REFERENSER	33
9	BILAGOR	35
	Bilaga A, Genomgång av svensk litteratur avseende ordningsvakter	35
	Bilaga B, Fullständig metodbeskrivning	37
	Bilaga C, Följebrev, baslinje & tidsserieenkät	49
	Bilaga D, Mall, semistrukturerade intervjuer	52
	Bilaga E, Variabler för att extraherad registerdata	54
	Bilaga F, Kompetenshöjande insats.....	63
	Bilaga G, Lokala skillnader i vidtagna åtgärder	65
	Bilaga H, Tidsseriemätningarna	72
	Bilaga I, Resultatbilaga.....	76

1 SAMMANFATTNING

Den 1 januari 2024 började en ny lag om ordningsvakter att gälla, vilket ger polisen möjlighet att använda ordningsvakter för att upprätthålla allmän ordning, säkerhet och trygghet. Inom ramen för ett pilotprojekt har lokalpolisområde (LPO) Skärholmen och Södermalm, under perioden april till september 2025, testat att upphandla och leda ordningsvakter i egen regi. Pilotprojektet har utvärderats av Analyscenter, polisregion Stockholm. Denna rapport sammanfattar resultaten av utvärderingen, som fokuserat på vad ordningsvakterna har gjort, samt hur de och poliserna som arbetslett dem har upplevt genomförandet. Därtill har förändringar i anmäld brottslighet och upprättade händelse-rapporter studerats.

Ordningsvakterna har i huvudsak riktats mot planlagd brottsförebyggande verksamhet, kring parker, torgytor och centrumanläggningar. Skärholmen och Södermalm hade åtta respektive sex ordningsvakter under piloten. Arbetet har bestått i riktad fotpatrullering. Därtill har flertalet personer avvisats, avlägsnats samt transporterats vid omhändertagande.

De polisiära arbetsledarna bedömer att ordningsvakterna genererar en hög grad av nytta, en uppfattning som dessutom växer under projektets genomförande. Nyttan undersöktes i tre dimensioner – i vilken utsträckning det fanns meningsfulla uppgifter för ordningsvakter, hur väl de utförde dem samt mängden tid som frigjordes för polisen. Detta tillskrivs både ordningsvakternas engagemang samt vikten av aktiv arbetsledning och en gedigen introduktion. Engagemanget har även bedömts smitta av sig på andra polisiära kollegor vid mottagande lokalpolisområde.

Arbetsledarna lyfter fram att ordningsvakterna bidragit till att fler platser kunnat besökas, vilket möjliggjort en förbättrad lägesbild. Ordningsvakterna har kunnat arbeta mer fredat med att förebygga brott och upprätthålla ordning.

Utmaningarna i genomförandet kopplas till att arbetsledarrollen har upplevts belastande. Särskilt anges att ordningsvakterna inte haft direkt samband med lokalpolisområdenas övriga resurser, varpå den polisiära arbetsledaren fått agera sambandsman samt hantera bemanningen i bilar och den avrapportering ordningsvakterna genererat. De som arbetslett ordningsvakterna oftare upplever sammantaget att arbetsledningen är mindre belastande än de som gjort det mer sporadiskt. Den bristande möjligheten att sätta ihop gruppen av ordningsvakter, ge dem ytterligare utbildning samt tilldela IT-utrustning och behörighet till datasystem för avrapportering, har upplevts som en begränsning i projektet. Dessa utmaningar är till stor del en följd av att ordningsvakterna inte är anställda utan upphandlade under en kort tid. Trots detta är arbetsledarnas rekommendation ett fortsatt användande av ordningsvakter i polisens egen verksamhet.

Ordningsvakterna själva har från start uppgett sig vara väldigt motiverade till uppdraget liksom haft ett särskilt högt intresse för polisyrket. Erfarenheten av den polisiära ledningen överträffade deras höga förväntningar. Den positiva

upplevelsen har undersökts genom frågor om förståelse för uppdraget, förutsättningar för att vidta åtgärder samt intresse för polisycket – samtliga dessa dimensioner ökar under projektets gång. Något som kan tolkas som stöd för att den polisära ledningen varit till fördel.

Det är tydligt att såväl arbetsledande poliser som ordningsvakter upplevt genomförandet som mycket positivt. Själva genomförandet har också praktiskt sett varit en framgång. Som exempel så har ingen polispersonal rapporterat tillbud eller arbetsskada under projektet. En tjänstgörande ordningsvakt har anmält arbetsskada under projektet, vilken sett till hela projektet värderades som ringa.

Utvärderingen har också tittat på förändring i anmälda brott och upprättade händelserapporter under pilotprojektet, i förhållande till samma period året innan. Utvecklingen har jämförts med lokalpolisområde Globen och Farsta som kontrollområden. Sammantaget noteras inga signifikanta effekter för den anmälda brottsligheten rörande skadegörelse, narkotika, våld och övriga brott mot person. Bryts resultaten ned på lokalpolisområde och enskilda brottstyper så framkommer såväl signifikanta minskningar av anmälda brott, som signifikanta öknings. Det är med andra ord en varierad bild som framträder och det är svårt att dra några slutsatser.

Upprättade händelserapporter avser ett urval av händelsekoder (däribland fylleri, skadegörelse, bråk och misshandel) och utgår från rapporter som inte är egeninitierade. Däribland fylleri, skadegörelse, bråk och misshandel. De två lokalpolisområden som haft ordningsvakter i egen regi – Södermalm och Skärholmen – hade en minskning på fem procent mellan maj till september 2025 jämfört med samma period året innan. Detta kan jämföras med en ökning på fyra procent i kontrollområdena. Skillnaderna mellan områdena är statistiskt signifikant. Detta drivs av en nedgång i narkotikarelaterade händelserapporter, inga andra enskilda händelsekoder hade en signifikant nedgång. En möjlig tolkning är att ordningsvakternas arbete med att avvisa, avlägsna och omhändertaga personer, bidragit till minskningen av narkotikarelaterade händelser som allmänheten vanligtvis ringer till polisen om.

1.1 Samlad bedömning

Sammantaget visar utvärderingen att ordningsvakterna kunnat genomföra arbetet som planerat. Såväl polis som ordningsvakter är mycket positiva i sina upplevelser. Nedgångar kan noteras för upprättade händelserapporter. Detta gäller för både lokalpolisområde Södermalm och Skärholmen, som lagt upp arbetet olika och dessutom har olika operationsmiljöer. Det faktum att ordningsvakterna kunnat arbeta närmare just polisen – att de får mer information om lägesbilden, arbetssätt med mera – tycks vara särskilt bidragande till de framgångar som noteras. Resultaten visar även att det varit praktiskt möjligt att använda ordningsvakterna operativt och därmed få ut flera uniformerade tjänstemän i yttre tjänst, vilket stödjer arbetet med en ökad lokal närvaro samt strävan mot att attrahera fler sökande till polisycket.

Skillnaderna i genomförande vid de två lokalpolisområdena kan betraktas som en styrka för uppföljningen. Polisiärt ledarskap av ordningsvakter kan utföras i olika format, i olika lägesbilder och operationsmiljöer på olika tider på dygnet och generera olika åtgärder och utfall men ändå sammantaget utgöra ett gott resultat. Även om piloten genomförts i storstadsmiljö, så indikerar dessa slutsatser att framgångsfaktorerna är gällande även i ett nationellt perspektiv. Den samlade bedömningen utifrån resultatet av projektet är därför att Polismyndigheten bör fortsätta arbetet med polisiära ordningsvakter.

2 BAKGRUND

Genom lagen (2023:421) om ordningsvakter, LOV, utökades ordningsvakternas uppdrag. Ordningsvakter kan medverka till att upprätthålla *allmän ordning* och *säkerhet* eller främja *trygghet*, av vilka det sista är ett utvidgat arbetsområde. Ordningsvakter ges även, under vissa förutsättningar, nya befogenheter att genomföra transporter och förstöra alkohol. I lagen införs en ny tillståndsplikt vid användning av ordningsvakter, dock krävs inget tillstånd om Polismyndigheten använder ordningsvakter i sin egen verksamhet.

Polisens nationella operativa avdelning (Noa) ställde frågan till samtliga polisregioner huruvida de kunde genomföra ett pilotprojekt med ordningsvakter i sin verksamhet. Polisregion Stockholm valde att ta sig an uppgiften utifrån ambitionen att utröna huruvida polisiärt ledda ordningsvakter kunde komplettera poliser i yttre tjänst utan att konkurrera ut andra aktörers användning av ordningsvakter. Pilotverksamhet har genomförts i projektform med förstudie-, planerings-, genomförande- och uppföljningsfaser¹. Det övergripande syftet med pilotprojektet var att undersöka om ordningsvakter i polisens verksamhet (fortsättningsvis benämnda som ordningsvakter) kan generera önskad nytta² enligt den möjlighet som nya lagen ger samt vilken grad av belastning detta innebär för polisen. Huruvida ordningsvakter kan reducera brottslighet och skapa trygghet har undersökts tidigare, se **bilaga A**. Detta är dock första ansatsen att undersöka hur polisiär ledning och styrning kan skapa förutsättningar för möjliga effekter. Syftet är att rapporten ska utgöra ett stöd i beslutsfattandet avseende framtida användande av ordningsvakter i polisens egen verksamhet.

3 FRÅGESTÄLLNINGAR

Slutrapporten avser besvara;

1. Innebär olika förutsättningar för polisiär ledning styrning skillnader för ordningsvakternas motivation, förståelse och åtgärder?
2. I vilken utsträckning genererar ordningsvakterna nytta för mottagande LPO?
3. I vilken utsträckning belastar och/eller avlastar ordningsvakterna mottagande LPO?

¹ Förstudie- och planeringsrapport har samma diarienummer i PÄr.

² Med nytta avses här en önskad effekt i enlighet med lag (2023:421) om ordningsvakter, dvs upprätthållande av **allmän säkerhet** som mäts genom att observera effekter på anmäld brottslighet och **allmän ordning** vilket mäts genom att observera upprättade händelserapporter, trygghet mäts dock inte.

4 ÖVERGRIPANDE METOD

I detta avsnitt ges en övergripande redogörelse för hur slutrapporten frågeställningar besvarats, se **bilaga B** för en mer ingående redogörelse av de använda metoderna.

4.1 Studiedesign

Slutrapporten utgör såväl en uppföljning (*vad har gjorts*) och en utvärdering (*vad blev följden*). Utvärderingen inriktar sig i huvudsak på processen (*hur upplevdes arbetet*) men undersöker även projektets möjliga effekter, avseende anmäld brottslighet och upprättade händelserapporter, som tidsmässigt sammanfaller med projekttiden.

4.2 Mätinstrument och mått

4.2.1 Ordningsvakternas skattningar

Ordningsvakternas upplevelser av den polisiära ledningen och styrningen har följts kontinuerligt. Sammantaget har 220 enkätsvar samlats in. Den kontinuerliga mätningen jämfördes med en baslinjemätning, se **bilaga C**.

4.2.2 Polisiära arbetsledares skattning och upplevelse

Semistrukturerade intervjuer har genomförts med de som arbetslett ordningsvakterna. Frågorna formulerades utifrån projektets frågeställningar. Ambitionen var att hålla två intervjuer med varje arbetsledare, den första *under* och den andra *efter* genomförandet av pilotprojektet. De intervjumallarna som användes finns i **bilaga D**.

4.2.3 Indirekta effekter

Olika typer av registerdata har använts för att undersöka förändringar avseende brottslighet och upprättade händelserapporter. För att analysera skillnader har två kontrollområden valts ut och matchats mot de LPO som hade ordningsvakter. Utifrån ett tidigare statistikuttag valdes LPO Globen ut som kontrollområde till LPO Södermalm och LPO Farsta till LPO Skärholmen. Projektet startade i april men det är inte förrän i maj samtliga ordningsvakter är i drift, se **bilaga B**, varpå april exkluderas vid analys av indirekta effekter. Nedan anges vilka källsystem som använts.

4.2.3.1 Anmäld brottslighet

Hobit2 har använts för att undersöka förändringar avseende anmäld brottslighet inom vardera LPO. Ett urval av brottskoder har använts för att undersöka den brottslighet som ordningsvakter bedöms ha kunnat påverka, se **bilaga E**.

4.2.3.2 Upprättade händelserapporter

Hobit2 används för att undersöka förändringar avseende upprättade händelserapporter, se **bilaga E**.

4.2.3.3 Arbetad patrulltid och antal omhändertagna personer
Storm HR-uppföljning har använts för att extrahera arbetad patrulltid avseende fylleri samt antal omhändertagna personer, se **bilaga E**.

4.2.3.4 Ordningsvakternas åtgärder
KUPOL Nova uppföljning användes för att extrahera de åtgärder som ordningsvakterna utfört. En export från samma system har även erhållits från IT.

4.3 **Analysmetoder**

4.3.1 **Metod för att värdera kvantitativa förändringar**

Difference-in-differences (DiD) har använts för att analysera förändringar avseende anmäld brottslighet och upprättade händelserapporter. Utfallet för utfall maj-september 2024 har jämförts med maj-september 2025, se även **bilaga B**. Utfallet har undersökts för statistisk signifikans och procentuella förändringar av signifikanta resultat har beräknats. Hela resultatet återfinns i **bilaga I**. Skillnader i arbetad patrulltid och antal omhändertagna beskrivs deskriptivt och genomgår sedan andelsberäkningar.

4.3.2 **Metod för att analysera upplevelser**

De upplevelser som lämnats vid de lägsta och högsta skattningarna har selekterats för att representera spannet av upplevelser. I de fall upplevelser även skattats kvantitativt har medelvärden jämförts för att undersöka eventuella förändringar.

5 GENOMFÖRANDEPLATSER OCH RESURS

5.1 Beskrivningar av LPOna och ordningsvakterna

De två LPO som april till september 2025 tog emot ordningsvakter inom ramen för projektet, har haft olika upplägg avseende ledning och styrning. Skillnaderna i arbetsupplägg består primärt i närheten till polisiära arbetsledare, Södermalm har generellt jobbat nära ordningsvakterna vilket även syns i ordningsvakternas dokumenterade kontakter med polisen, se **bilaga G**. Arbetsledarna på Södermalm har åkt med ordningsvakterna de första veckorna varpå de kunnat instruera och ge direkt återkoppling. Skärholmen har arbetslett ordningsvakterna något mer på distans med styrning genom utsättningar samt radiokommunikation. Upplägget har inte tillkommit som en önskan eller direktiv av projektledningen utan utifrån LPOnas egna bedömningar avseende hur de vill nyttja ordningsvakterna i arbetet med sin lokala lägesbild. Under förstudiefasen uttalade Noa en önskan om att pilotprojektets resultat ska vara relevant för andra delar av landet. Denna rapport försöker nyttja skillnaderna i lägesbild, operationsmiljö och ledningsstruktur för att tillgodose denna önskan.

5.1.1 LPO Södermalm och ordningsvakternas uppdrag

LPO Södermalm omfattar 130 892 boende fördelat på 70 806 hushåll och 1041,7 hektar vilket ger ett snitt av cirka 1,8 personer per hushåll, deras medelinkomst är 457 000 kronor (SCB, 2025). Södermalm är känt för sitt kultur- och nattliv som generar högt besökarantal över dygnets timmar. Södermalm har få inre miljömässiga barriärer men avgränsas utåt genom vatten. Utmaningarna kopplar delvis till krogmiljön, som även drar till sig element från den organiserade brottsligheten. Den relativt sett höga koncentrationen av vårdinrättningar för missbruk och psykiatri, samt många stora och kända parker och torgytor, drar även till sig en viss koncentration missbruksproblematik. Ordningvakterna har primärt använts för att upprätta närvaro på dessa torg och parkytor dagtid, platser som polisen till vardags inte alltid hinner besöka men som boende och näringsidkare önskar en ökad polisiär närvaro kring.

SÖDERMALM	DAG	KVÄLL	HALVNATT	SUMMA	%
VARDAG	61	30	4	95	88%
HELG	3	6	4	13	12%
SUMMA	64	36	8	108	
%	59%	33%	7%		100%

Tabell 1 Förlagda arbetstider vid Södermalm³

5.1.2 LPO Skärholmen och ordningsvakternas uppdrag

LPO Skärholmen omfattar 133 813 boende fördelat på 63 541 hushåll och 2535,3 hektar vilket ger ett snitt av cirka 2,1 personer per hushåll, deras medelinkomst är 363 541 kronor (SCB, 2025). Skärholmens geografiska egenskaper skiljer sig från Södermalms på flera sätt, LPOt har flera bostadsområden med

³ På Södermalms LPO var dagpass oftast 08:00-17:00, kvällspass 14:00-23:00 och halvnattspass 18:00-03:00.

varierad socioekonomi och har, vid rapportens upprättande, två utsatta områden med de utmaningar det medför. Ordningsvakterna har mest frekvent arbetat i Skärholmen och Liljeholmen (i/vid centrumanläggningarna) under hela projektet men har utöver det använts dynamiskt utifrån LPOts lägesbild.

SKÄRHOLMEN	DAG	KVÄLL	HALVNATT	SUMMA	%
VARDAG	35	56	1	92	89%
HELG	0	2	9	11	11%
SUMMA	35	58	10	103	
%	34%	56%	10%		100%

Tabell 2 Förlagda arbetstider vid Skärholmen⁴

5.2 Beskrivning av ordningsvakterna

Samtliga ordningsvakter som aktualiserades för ett genomförande genomgick en veckas kompetenshöjande insats innan de driftsattes. I samband med detta undersöktes de deltagande ordningsvakters åldersstruktur. Medelvärde för deras tjänsteålder var 53 månader (med ett spann på 3–200 månader) och levnadsåldern var 33 (med ett spann på 21–52) år. Av dessa föll fyra ur genomförandet varpå denna åldersstruktur inte behöver spegla de ordningsvakter som sedan jobbade i projektet.

5.3 Riskbedömning & riskreducerande planering

Inför genomförandefasen av projektet genomfördes en riskbedömning. Den identifierade det faktum att poliser och ordningsvakter, med olika kompetenser, skulle arbeta sida vid sida med snarlika arbetsuppgifter som en risk. Den riskreducerande planeringen fastställde att det därmed var viktigt att ordningsvakterna endast arbetsleddes till arbetsuppgifter som ligger inom ramen för deras kompetensområden.

⁴ På Skärholmens LPO var dagpass oftast 08:00-17:00, kvällspass 14:00-23:00 och halvnattspass 17:00-02:00

6 RESULTAT

6.1 Vad har ordningsvakterna gjort?

Svaret på frågan härrör från den andra frågeställningen ”*I vilken utsträckning generar ordningsvakterna nytta för mottagande LPO?*”.

6.1.1 Arbetade timmar

Det totala antalet ordningsvakter (OV i nedan tabell) som någon gång tjänstgjort under projektet, antalet utförda arbetspass samt arbetade arbetstimmar framgår av nedan tabell. Det totala antalet ordningsvakter har inte varit konstant under projektet beroende på eftersläpning i säkerhetsprövning samt att vakanser till följd av sjukdom och ledighet inte täckts upp. Se **bilaga B** för en mer ingående redogörelse.

LPO	ANTAL OV	ANTAL ARBETSPASS	ANTAL ARBETSTIMMAR
SKÄRHOLMEN	8	532	4733
SÖDERMALM	6	452	3997

Tabell 3 Olika tillgängliga mått på ordningsvaktsresurs

6.1.2 Utfört arbete

Det arbete ordningsvakterna utfört redovisas i tabellen nedan. Tabellen innehåller både *åtgärder*, det vill säga vad de gjort (”15-minuterstillsyner”, ”Fast Bevakning” och ”Övriga Händelser”) samt *utfall*, vad resultatet av en åtgärd blivit (antal avvisade, avlägsnade och omhändertagna personer samt antal tillfällen då någon gripits, transporterats och belagts med fängsel). Ordningvakterna på Södermalm har registrerat 47 procent fler avvisade personer än de i LPO Skärholmen varpå även det totala antalet utfall är högre på Södermalm jämfört med Skärholmen (3338 mot 1889). Då antal avvisade personer exkluderas har 27 procent fler utfall registrerats i LPO Skärholmen (224 mot 177)⁵. Resultatet visar att ordningsvakterna jobbat på olika sätt vilket speglar skiftande behov utifrån skillnader i lägesbilder.

HELA PROJEKTET	SKÄRHOLMEN	SÖDERMALM	SUMMA
15-minuterstillsyner	275	106	381
Fasta bevakningar	11	14	25
Övriga händelser	95	170	265
Avvisade personer	1665	3161	4826
Avlägsnade personer	48	85	133
Omhändertagna personer	84	47	131
Gripna personer	11	9	20
Antal transporter	101	38	139
Antal fängselbeläggningar	32	23	55
Antal beslag	5	2	7
SUMMA	2307	3653	5960

Tabell 4 Översikt över antal registrerade åtgärder i NOVA

⁵ Fängselbeläggningar och beslag ingår inte i dessa beräkningar.

6.1.3 Upptäckt diskrepans i registrering av åtgärder och dess effekt

Under projektets gång framkommer att åtgärderna registrerats olika av ordningsvakterna i de två LPOna, vilket försvårar jämförelser. Ordningvakterna i LPO Skärholmen använde ”Övriga Händelser” för att dokumentera ”15-minuterstillsyner”. Detta korrigerades via ett mail varpå åtgärderna därefter, vecka 26–40, ser ut enligt nedan tabell.

VECKA 26–40	SKÄRHOLMEN	SÖDERMALM	SUMMA
15-minuterstillsyner	54	184	238
Fasta bevakningar	3	12	15
Övriga händelser	44	121	165

Tabell 5 Översikt över antal registrerade åtgärder i NOVA vecka 26-40

Denna korrigering justerar fördelningen mellan ”15-minuterstillsyner”, ”Fast bevakning” och ”Övriga Händelser” mellan LPOna. Nedan tabeller visar skillnaderna i andel åtgärder då de sammanställs under hela projektet och specifikt efter förtydligad instruktion. Från och med vecka 26 skiftar det LPO där ordningvakterna utför störst andel ”15-minuterstillsyner” från LPO Södermalm till LPO Skärholmen. LPO Södermalm ligger kvar på högst andel ”Fast Bevakning” och LPO Skärholmen registrerar fortfarande färre antal ”Övriga Händelser” trots justeringen. När antalet ”15-minuterstillsyner” justeras utifrån totalt arbetade tjänstgöringstimmar, se **bilaga G**, framgår att ordningvakterna i LPO Skärholmen utfört fler ”15-minuterstillsyner”.

HELA PROJEKTET	SKÄRHOLMEN	SÖDERMALM
15-minuterstillsyner	23%	77%
Fasta bevakningar	20%	80%
Övriga händelser	27%	73%

Tabell 6 Andel av totala vidtagna åtgärder, hela projektet

VECKA 26–40	SKÄRHOLMEN	SÖDERMALM
15-minuterstillsyner	72%	28%
Fasta bevakningar	44%	56%
Övriga händelser	36%	64%

Tabell 7 Andel av summan vidtagna åtgärder, vecka 26–40

6.1.4 Justerad åtgärdsberäkning utifrån arbetade arbetstimmar

Som framgår ovan (6.1.1) har Skärholmen haft 16 procent fler arbetstimmar under projektet varpå ett viktat resultat för åtgärder per arbetstimme har beräknat, dessa återfinns i **bilaga G**. I korthet visar detta att ordningvakterna på Södermalm utfört fler avvisanden och avlägsnanden medan ordningvakterna i Skärholmen utfärdat fler omhändertaganden och transporter.

6.1.5 Proaktiv kontra reaktiv ledning och styrning

De som arbetslett ordningvakterna tillfrågas om ordningvakterna primärt arbetsletts utifrån reaktiva händelser i sin lokala lägesbilden eller mer proaktivt utifrån ett planlagt brottsförebyggande arbete. Vid båda intervjutillfällena har

en svag övervikt mot proaktiv ledning och styrning angetts även om den minskar något till andra intervjutillfället.

6.1.6 Var har ordningsvakterna arbetat?

Data avseende de platser ordningsvakterna vidtagit sitt arbete på har erhållits av IT. Platserna specificerades dock inte i exporten, de kunde exempelvis heta ”SKHLM Polisen 03-3300” eller ”Polishuset Södermalm 1680”. Ytterligare export på mer specifik platsinformation var möjligt att erhålla men har inte begärts då en eventuell brottsförebyggande effekt av riktat arbete på specifika platser inte ingått i slutrapportens frågeställningar att besvara⁶. Information i ”Övriga händelser” har inte analyserats, se dock LPO Skärholmens lokala slutrapport som tittar mer på dessa aspekter (Polisen, 2025).

6.1.7 Uppföljning av arbetsmiljö och arbetsbelastning.

De ordningsvakter som tjänstgjort i projektet har i NOVA angett sin värdering av det ordningsläge som rått under passet. Ordningsvakterna har angett ett samlat ordningsläge á 4,4 vid projektets slut⁷. De har därmed haft en snarligt och hanterbar arbetsbelastning. Den initiala riskbedömningen identifierade behovet av att arbetsleda ordningsvakterna mot arbetsuppgifter inom deras kompetensområde vilket bedömts ha uppfyllts (se även 6.2.2). Inhämtning från respektive LPO visar att endast *en* ordningsvakt anmält en arbetsskada, vilket skett i samband med en urlastning vid en transport. Därutöver har sju händelser framkommit i dialog med ordningsvakter och leverantörens driftchef vilka inte bedömts allvarliga nog för att resultera i incidentrapporter enligt leverantören. Ingen polisanställd som tjänstgjort vid de två mottagande LPOna eller deras närmsta jourer har rapporterat något tillbud eller någon arbetsskada härrörande till projektets genomförande.

⁶ Se även diskussionen i **bilaga B** och vad som krävs för att kunna dra sådana slutsatser

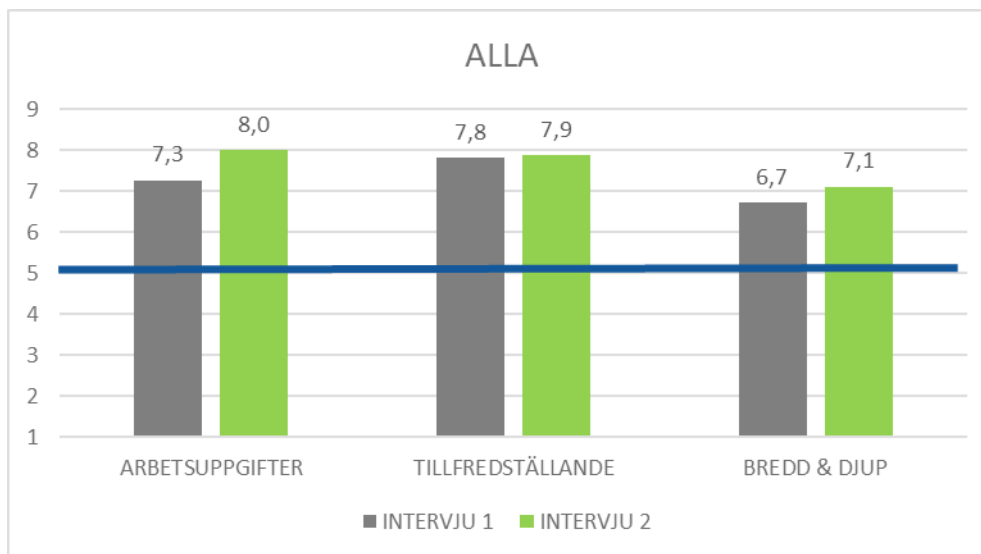
⁷ Värdet ska ses på en skala á 1-5 där 1 är mycket dåligt samt 5 är mycket gott ordningsläge.

6.2 Hur värderas ordningsvakternas utförda arbete?

Svaret på frågan härrör från den andra frågeställningen ”*I vilken utsträckning genererar ordningsvakterna nytta för mottagande LPO?*”.

6.2.1 Skattningen över tid

De övergripande svaren från samtliga intervjuade poliser som arbetslett ordningsvakterna visar att projektet värderats positivt. Grafen nedan jämför medelvärdena för första och sista intervjutillfällena. Första frågan avhandlar huruvida arbetsledarna uppfattat att det funnits meningsfulla arbetsuppgifter för ordningsvakterna. Därefter frågas hur tillfredställande dessa utförts och slutligen om ordningsvakterna bidragit till att LPOna kan jobba mer med bredden och/eller djupet i sin lokala lägesbild. Det sammantagna medelvärdet för fråga 1–3 är 7,3 vid första intervjutillfället och 7,9 vid andra vilket både är höga positiva skattningar av ordningsvakternas utförda arbete. I nedan, och efterföljande grafer i kapitel 6, används en 9-gradig skala där värde 1 motsvarar *inte alls*, värde 5 *varken eller/neutral* inställning och värde 9 *en mycket hög skattning*, se även **bilaga A** och **D**, värde 5 markeras med en blå linje.

Figur 1 Den sammantagna värderingen av ordningsvakternas arbete

Under intervjuerna anger de polisiära arbetsledarna att de initialt upplevde att det funnits meningsfulla arbetsuppgifter, en uppfattning som sedan stärks med 11 procent. På samma sätt bedömer arbetsledarna att ordningsvakterna utför sina arbetsuppgifter mycket tillfredställande. Därtill upplevde arbetsledarna att ordningsvakternas arbete innebar att poliserna kunde fokusera mer på bredden och djupet i sin lägesbild. Alla initiala skattningar är höga vid första intervjun och stärks mot projektets slut. Sammantaget bedömer därmed de polisiära arbetsledarna att ordningsvakterna från början genererar en hög grad av nytta under projektet. Lokala skillnader finns dock avseende svaren på ovan frågor. Arbetsledarna vid båda LPO upplever att graden av meningsfulla arbetsuppgifter är hög och ökar under projektets gång. Arbetsledarna i Skärholmen avser att graden av tillfredställelse samt huruvida ordningsvakterna möjliggjort arbete mot bredden och/eller djupet i lägesbilden minskar marginellt under projektet. Dessa aspekter bedöms samtidigt öka av arbetsledarna på Södermalm.

De som arbetslett ordningsvakter oftare uppger att ordningsvakterna genererat en än högre grad av nytta än de som arbetslett dom mer sporadiskt, se även **bilaga G**.

6.2.2 Citat från intervjuer med polisiära arbetsledare

6.2.2.1 Meningsfulla arbetsuppgifter, första intryck

De som skattat att det funnits meningsfulla arbetsuppgifter lägst (4 & 5), det vill säga svagt negativ till neutral uppfattning, knyter an till den möjliga bredden i arbetsuppgifter som ordningsvakterna kan ta sig an...

Jag tror de primärt förverkar alkohol och ta hand om LOBar och det har inte varit så mycket såna.

...vilket angavs vara säsongberoende...

I början så var det trögt, det var på våren, innan missbrukarna hittade ut. Det var kallt, missbrukarna lyste med sin frånvaro, där och då kändes det omotiverat att ha dom.

De som skattat tillgången på meningsfulla arbetsuppgifter högst talar både om möjligheten att täcka många områden...

Trygghetsskapande arbete i våra utsatta områden och de områden som OPK och chefer har riktlinjer att vi ska jobba i. Det har att göra med att de också numer är självgående och förstår hur man jobbar brottsförebyggande och att de självständigt besöker fritidsgårdar.

...att de kan bidra till en förbättrad lägesbild i flera hänseenden...

Huvuduppdraget som vi haft störst nytta av är när de jobbat i centrumanläggningar mot alkoholproblem. De är ju också kapabla väktare som hör av sig till oss när de ser avvikelser så vi kan jobba på det. Jag skulle säga att det är väldigt relevant. De får också i uppdrag att vara vakna gällande nyrekrytering, hålla ögonen på ungdomar.

...att de kunde användas för att stävja kända problem innan de eskalerade...

Det var i somras, mycket folk ute, dom löste det bra. Dom fick bort tidiga fyllor från busstorget i Skärholmen men var synliga i Trekantsparken, det var mycket folk ut, det var aldrig så att de kom in och sa att de inte haft något jobb.

...och att de har en annan förutsättning att vara närvarande än polispatruller...

Med tanke på den lokala problembilden som råder på Södermalm, det kommer in mycket folk med missbruksproblem och med psykisk ohälsa, där har de kunnat fånga upp dom här och gjort nytta, när poliser snarare ligger på jobb. Poliser går liksom runt och har örat i radion och kan inte alltid ta sig tiden, det kan dessa på ett annat sätt, här har det gjort jättestor skillnad. Det har även allmänheten sagt. Dom säger, dom är kvar och det är inte ni.

6.2.2.2 Meningsfulla arbetsuppgifter, slutligt intryck

Vid andra intervjutillfället var skattningarna mycket högre, den mest negativa, en svagt negativ skattning (4), vidhåller en bristande bredd avseende de arbetsuppgifter ordningsvakterna kan genomföra...

Deras arbetsuppgifter är BF. Mkt alkoholproblematik i våra centrum. Lite diffus, de tar sig lite för stora friheter, som inte är deras uppgift. De gör mer än de borde och får. Missbrukare och centrummiljöer har varit klockrent.

...övriga svar varierar från 8-9.

De som skattar tillgången till arbetsuppgifter högst poängterar att ordningsvakterna kunnat vara närvarande på platser som polisen inte kunnat på grund av andra åtaganden...

Under sommaren har vi haft massa bevakningar. De som har haft hand om ordningshållningen är ordningsvakterna och vi som arbetslett. Flera gånger som yttre befäl när ordningsvakterna inte arbetat av olika skäl har det syntts väldigt tydligt. Kaos vid fotbollsmatcher när de inte är med. Även behjälpliga vid allvarigare incidenter. Cityhelg när grabbarna jobbat till 03-04 och de kan hålla medborgarplatsen.

...samt möjligheten att dela upp sig på flera platser än normalt...

På Södermalm har vi haft god nytta av dem, det har funnit saker i form av våra lokala problembilder. Många öppna drogcener, ordningsproblem, stök, fylleri och flera platser på Södermalm det är bara att välja och vraka upp emot 40-50 avvisade personer som att ösa en båt som sjunker. Min bild är Lpo Södermalm har lämpat sig mycket väl för det här projektet.

Av de som upplevde en förändring (från 5 – 9) angavs att ordningsvakternas gruppdynamik satt sig mer samt att de fått bra rutiner...

Inkörningen, de har blivit varma i kläderna. Gruppdynamiken sätter sig. Vi behövde inte styra dem i att göra i ordning bilarna. Fråga om de får gå på toa.

Sammantaget lyfter arbetsledarna fram att ordningsvakterna kunnat besöka många olika platser, fler än polisen själva hinner vilket bidragit till genererandet av lokal lägesbild samt inneburit att ordningsvakterna kunnat arbeta förebyggande och informationsinhämtande vilket både genererat en ökad mängd information avseende avvikelser i lägesbilden, observationer av riskungdomar samt andra lokalt kända aktörer polisen jobbar mot.

6.2.2.3 Tillfredställande arbetsprestation, första intrycket

De som skattat tillfredställelsen lägst, vilket i sammanhanget är försiktigt positivt (6), hänvisar till att antalet ordningsvakter påverkade hur tillfredställande deras arbetsprestation var...

Det börjar bli bättre, i början var de bara 2, de är 7 nu det var 8 ett tag. De börjar bli bättre på att tolka vilka krav vi har på dom.

...samt att ordningsvakterna saknade önskvärd juridisk kompetens...

Dom är engagerade, dom söker arbetsuppgifter och vill mycket. Jag hade nåt case där jag upplevde att de saknade önskvärd juridisk kompetens. Vi delade inte juridisk bedömning vid ett case varpå det hela tog mycket längre tid än vad de annars hade gjort om vi hanterat det själv.

De som värderar dom högst (9) lyfter att arbetsledningen varit viktig för effekten...

Mycket har hängt på oss också. Jag tycker vi skulle kunna nyttja dom bättre. Jag har tidigare arbetslett OV förut men det här är nytt för många poliser. Dom är jätteduktiga, helt klart, bara de får rätt arbetsledning vad de får göra och inte så kommer de göra ännu mer nytta.

...vilket kräver att tid investeras inledningsvis...

Jag, precis som mina kollegor var inledningsvis skeptiska, vilket utfall det skulle få. Vi la mycket tid inledningsvis, de första 2–3 veckorna på att coacha dom avseende brottsförebyggande arbete och vår lokala problembild. Tack vare deras engagemang så gör det jobbet bättre än vad polisen skulle mäktat med att göra.

...samt därtill vikten av ordningsvakternas inställning och engagemang...

Dom har vart offensiva, professionella och trevliga. Dom har utnyttjat sin lagstiftning på rätt sätt. Är man ordningsstörande så har de direkt markerat att det inte är ok. De har pratat med folk, när folk inte har förstått så har de själva avvisat. De försöker första att få personerna att själva gå från platsen innan de avvisar. De har även lärt sig vilka som är drivande och vilka man ska avvisa för att de andra ska bli lugna. Våra missbrukare har förstått, de här jobbar med ordningshållning och de kommer säga till när vi inte sköter inte.

6.2.2.4 Tillfredställande arbetsprestation, slutligt intryck

De som skattat tillfredsställelsen lägst vilket ändå motsvarar en hög skattning (7) berättar egentligen inte om någon återkommande brist i utförandet...

Jag upplever att när de väl får en uppgift gör det bra, lite personbundet, över lag gör de det bra.

...utan snarare kanske ett engagemang som ibland gör att de tar sig an andra arbetsuppgifter utanför grunduppdraget...

De har genomgående varit väldigt motiverade och engagerade, det känns som att alla vill bli poliser och man kanske behöver bromsa dem till deras uppgifter. Att de inte bara vill hälla ut alkohol, men vi vill gärna att de ringer oss om de ser en person som de tror kan ha narkotika på sig så de kan vara våra ögon och initiera arbete åt oss.

...vilket även speglas även hos de som skattat tillfredsställelse högst (9)...

De har velat mer än de får göra, som ungdomar i uniform, fått dra tillbaka, ni får inte jobba på misstanke. De vill kanske vara poliser

... därtill noteras åsikter om möjligt utvidgning av deras möjliga arbetsområden...

Egentligen, att det inte blir 9 år begränsningar i projektet att de inte fått köra pl13 avlägsnanden själva, lagstiftningen som satte stopp, om det här ska bli permanent så behöver man skriva lite på de bitarna, LOB och avvisande oh avlägsnande i början blev det stopp upplevde jag. Man ska nyttja deras kapacitet fullt ut så skulle ju lagstiftningen kunna ändras i så fall, det där kan man peta i inte en grundlag.

Sammantaget värderas ordningsvakternas utförda arbete som mycket tillfredsställande. Detta tillskrivs både tillskrivs ordningsvakternas engagemang samt vikten av aktiv arbetsledning och en gedigen introduktion.

6.2.2.5 Möjliggörande av lägebildsarbete på bredden och djupet, första intryck

De som värderar bidraget lägst (3 & 4), det vill säga svag eller liten utsträckning hänvisar bland annat till den arbetsbelastning det innebär att hantera ordningsvakterna då de inte har kontakt med övriga kollegor via RAKEL⁸ samt den extra administration som uppstår då de inte själva kan avrapportera...

För oss som arbetslededer blir det en extra belastning iom att vi är knutna till dom. Det blir friare och friare men vi måste hela tiden ha kontakt med dom och veta vad dom gör-Det är klart det är en liten ökat effekt i avlastning, men den är väldigt liten, vi har fortfarande samma problembild, missbruk, LOBar ordningsstörningar de har så klart underlättat men det har inte blivit wow, dom har frigjort massa tid. Vi poliser som arbetsleder hade kunnat göra det själva, vårt arbete blir lidande, vi blir mer som en administrativ uppgift. Vi har en hel del administration. Det som egentligen drar ner betyget är att avtransport och fysiska avlägsnande, NOA har sagt att ordningsvakterna inte får det, de får bara jobba med muntliga eller korta avlägsnande eller LOB. Men ordningsstörande individer måste fortsatt avlägsnas av polispersonal. Uppgiften kvarstannar då på oss. De hann göra lite av detta, men fick sedan nej, dom kan detektera och hitta men de kan inte göra nåt åt det annat än att muntligen avvisa.

...samt vikten av hur de jobbar/grupperas även påverkar effekten de ger och hur den upplevs...

När det gäller alkoholförtäring i Skärholmen så säger jag nog 8a. Men i övrigt har jag inte märkt av det så mycket. När jag pratar med vår IG-personal så har de inte heller märkt av det så mycket. Jag förstår att de tyr sig till varandra men ibland står de i grupp 5-6-7 ordningsvakterna, de kanske skulle gjort samma nytta om de bara var 2. Det kanske hade vart bättre om de jobbade mer utspritt, man får inte dubbel effekt av att alla jobbar samtidigt. Nu kanske det inte går eftersom det måste vara nån från ordningsgruppen som jobbar samtidigt.

...samt att det inledningsvis var arbetsamt att instruera dom och den aktiva styrningen för att få till ett bra samspel med Stockholm stads mobila ordningsvakter...

I början åkte vi runt och åkte kloss och "höll dom i handen" i all välmening för att visa kvarteren och så där men nu sista tiden frigör man mycket, dom är på ett ställe och vi är på ett annat där polisiära befogenheter passar bättre. Vi ska heller inte jobba där Stockholm stads mobila ordningsvakter är, även om de har blivit färre. Våra jobbar till 0300 deras slutar 0100, vi har jätte nytta vid stängningar av krogar till 0300-0400. Då kan vi verkligen få bort folk som är bråkiga. Det kan bli ännu bättre men det hänger på vår arbetsledning.

De som värderat bidraget högst (9) uppger att ordningsvakterna frigjort polisresurser varpå färre resurser behöver utgå samt fler platser kan besökas...

Tittar man idag, på City, det är så mycket som händer. Vi jobbar så mycket med dom, 2 poliser och 6 ordningsvakter gör att vi kan frigöra polisresurser. Nu har vi kommit halvvägs och då är ordningsvakterna mycket mer självgående. Nu kan de slippa hänga och befästa platser, det här tycker dom frigör oss, man måste vara på en plats länge för att jobba med missbrukarna. I helgen kunde man lösgöra poliser

⁸ RLC har även återkopplat att detta varit en belastning från sin sida samt att LPOna skulle behöva en möjlighet att själva kunna registrera tjänstgöringstid.

som höll fast bevakning på Medis under City helg. Man kan därmed utvidga sin cirkel och jobba runt, det var alltid folk på Medis varpå vi kan jobba mot annat. Jag hör det även från andra kollegor.

När dom väl kom på själva tänket och vad som förväntar sig så väldigt hög. När vi jobbat nattetid har de kunnat hålla Medis med två poliser och några ordningsvakterna. Patruller från Cityhelgen och IG behövde inte ens komma dit. Det är annars resurskrävande. Student utspring, mösspåtagnig, dom har vart med och vart en otrolig avlastning

De underlättar för oss genom att vi skickar ordningsvakterna till stökigare områden med fylleri med mera. Sen kan det vara stökigt att vara ansvarig. Jobben går från RLC till mig varpå jag sen skickar ut dom. Jag tror det blir bättre om det kan vara med och lyssna på Skärholmen 1. Jag torr inte IG verksamheten förstår hur mycket de underlättar. Det skulle bli lite mer av relä. Nu måste alltid reläas. Skulle man få det så skulle det bli en större gemenskap och än större inkludering.

...flera lyfter dock att ordningsvakternas närvaro har noterats av de som jobbar på BF/IGV...

Deras arbete har vart helt avgörande. När de faktiskt vart i tjänst har de avlastat den ordinarie polisbemanningen, vilket även märkts av i de dagböckerna som förts av yttre befälen. Där står det att de dagar de inte jobbat så blir det oacceptabla nivåer av ordningsstörningar på ÖDS och lidande. Det finns inte alltid tillgängliga BF-resursen varpå det ordningsupphållande arbetet blir lidande.

Dels såg vi det själva tidigare men man märker även från IGs avrapportering att de har haft stor nytta av ordningsvakterna. De har både kunna hjälpa till vid konserter, studentfirande och på många andra platser.

De som beskrev en förändring (från 4 till 6) hänvisar till att arbetet satt sig med tid...

nu har det satt sig, de hade svårt att hitta sin plats, skapa synlighet och BF – de är inte poliser och köra fort på E4 och jaga bus

6.2.2.6 Möjliggörande av lägesbilsarbete på bredden och djupet, slutligt intryck

De som värderar det lägst, en neutral till försiktigt positiv bild (5 & 6), anger att även om ordningsvakterna möjliggjort en att poliserna kan jobba mer kvalitativt med sin lägesbild är de arbetsuppgifter som ordningsvakterna kan ta sig an begränsade...

Vi har ganska många torg. Vi jobbade trygghetsskapande. Men vi kan vara på fler platser samtidigt. Vi gör samma sak, men vi gör det mer.

Jag upplever att vi löste ut våra uppdrag redan innan de dök upp i bilden, så vi löser ut det, men jag upplever att det har varit tacksamt att de åker ut till tre centrum behjälpligt att veta att det finns någon uniform som arbetar med synlighet. Det hade löst sig men dt underlättar

De som värderar de högst (9) påtalar förvisso att det är arbetsamt att arbetsleda ordningsvakterna, och problemet med att de jobbar i de möjligen dolda...

Det tar tid att arbetsleda dem. Men hade de haft möjlighet att ha våra talgrupper. Tror inte IG och dom förstår hur mycket dom har jobbat. Tar fyllor. Hade de varit med på vår kanal hade man förstått i större utsträckning.

...samt vikten av att ordningsvakternas arbete har möjliggjort annat polisiärt arbete

De har avlastat fyllor, i hög utsträckning. Ordningshållning i centrum så vi kan fokusera på det polisiära.

...vilket ha märkts när de inte varit närvarande...

Det har gett eko, det har märkts när ordningsvakterna inte varit i tjänst, vi har inte kunnat vara där, inte PO heller eftersom det har varit bevakningar och sånt

...vilket även noterats av medborgare...

Vi har en missbruksproblematik, flertalet öppna drogscener. När OV tar det kan IG göra annat. De har stört ut mycket, hindrat misshandelsfall. Jobbat med PL13. Läget förändrats. Systembolagets butikschef kan intyga.

Det bästa kvittot är när allmänheten visar på ökad trygghet. IG-kolleger kommer fram och menar att de får ett lugnare arbetspass för att ni "städat".

De som förändrade uppfattning från första och andra intervjun (från 5 till 8) hänvisar till att ordningsvakternas uppdrag blev tydligare med tiden...

Möjlighet att jobba med egen lägesbild gått från 5 till 8 på grund av blev bättre med tiden om vad de skulle göra.

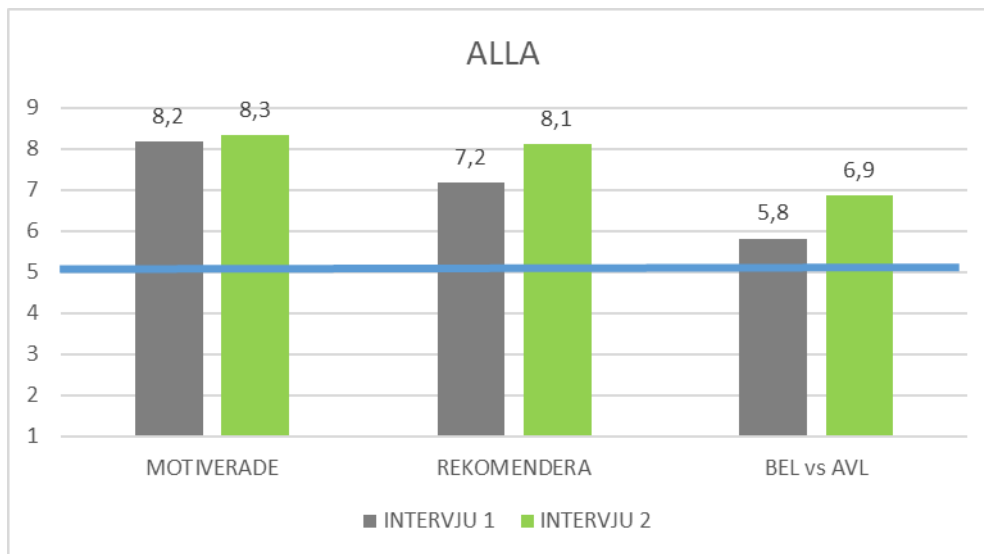
De erhållna svaren avseende om ordningsvakternas bidragit till att poliserna kan fokusera på andra arbetsuppgifter motsvarande bredden och djupet i sin lägesbild knyter an till tidigare svar. När det brustit beror det på att arbetsledningen innebär en ökad arbetsbelastning, ordningsvakter har inte stått i direkt förbindelse med LPOs övriga resurser varpå den polisiära arbetsledaren fått bli sambandsmän. Ordningsvakternas arbete har upplevts positivt av medborgare och medarbetare.

6.3 Hur upplevde poliserna att arbetsleda ordningsvakterna?

Svaret på frågan härrör till tredje frågeställningen "I vilken utsträckning belastar och/eller avlastar ordningsvakterna mottagande LPO?".

6.3.1 Skattningen över tid

De polisiära arbetsledare som arbetslett ordningsvakterna uppger att den sammanfattade upplevelsen varit positivt. Ordningsvakterna har upplevts motiverade och respondenterna skulle i hög grad rekommendera svensk polis att fortsätta använda sig av ordningsvakter i sin egen verksamhet. Båda dessa värderas högt från start och skattningen avseende rekommenderad fortsatt nyttjande ökar även under projektet. Arbetsledarna tillfrågas även om arbetsledningen primärt inneburit en belastning eller avlastning. Totalt sett har projektet alltid upplevts som en avlastning, denna grad ökar även under projektet.

Figur 2 Den sammantagna upplevelsen att arbetsleda ordningsvakternas

Även ovan frågor har dock lokala skillnader. Arbetsledare vid båda LPO har upplevt ordningsvakterna som mycket motiverade. Allt eftersom projektet fortgår stärks deras rekommendation att ha egna ordningsvakter. Arbetsledare i LPO Skärholmen bedömer initialt i högre grad ordningsvakterna som en belastning än de på Södermalm men skillnaden jämnas ut mot projektets slut och arbetsledare på båda LPOna upplever ordningsvakter som mer av en avlastning. De som arbetslett ordningsvakterna upplever oftare att arbetsledningen är mindre belastande än de som gör det mer sporadiskt. Se även **bilaga G**.

6.3.2 Citat från intervjuer med polisiära arbetsledare

6.3.2.1 Ordningsvakterna motivation, första intryck

De som skattat motivationen lägst, vilket i detta sammanhang är försiktig – påtagligt positiv (6 & 7), talar berättar om en aktiv grupp med några mer profilerade individer...

I vår grupp är det några få som ses och hörs väldigt mycket. De gör nog att de sätter tonen. Jag tycker det är aktiva och engagerade.

..som möjligen kanske hade velat haft fler arbetsuppgifter än de tilldelade...

De tycker de är det roligaste som finns att få jobba med polisen och att inte vara så begränsade i sitt uppdrag.

De som skattar motivationen högst (9) anger att de peppar varandra....

Det är väldigt motiverade, jag har inte sett några sura miner eller klagande över arbetsuppgifter. De vet vilket lagstöd de har, de är taggade varje dag, både vi och dom peppar varandra till det dagliga arbetet.

...men att det även funnits tecken på överslag i motivationen, som nämnts tidigare vilket föranlett åtgärder...

Det märks i dialogen med dom, dom tycker det är genuint kul att komma till jobbet. De känner sig genuint mottagna och har fått rätt verktyg. Det märks även i statistiken. (...) Inledningsvis, då fick vi agera lite som handbroms, dom vet egentligen vad dom kan och får men vissa kan bli övertända men det har vi kunnat jobba ner,

dom har vart öppna med engagemanget men genom att förklara att de inte är poliser och har ett annat lagstöd har vi löst det, dom har vart mottagliga för feedback, en nyckelfaktor.

Där är det inget snack. Redan från start, de ville inte ens vara lediga. Dom har varit väldigt motiverade och velat visa framfötterna. I början möjligen var dom motiverade så, de såg att OMRPOL jobbade mycket med ungdomar och narkotika varpå de började jobba mer med det men det styrde vi upp med ett samtal.

6.3.2.2 Ordningsvakternas motivation, slutligt intryck

De som skattar motivationen lägst vilket i detta sammanhang motsvarar en hög (7) grad av uppfattad motivation förtäljer egentligen inte om några konkreta brister....

De har varit engagerade, kommit i tid, varit trevliga, ställt frågor, haft diskussioner om man är oense, visat vilja att lära sig och förbättra. De har varit initiativtagande. De förstår själva vad de kan göra. Man märker att de vill detta och tar det seriöst.

...utan berättar snarare om en svårighet att utvärdera den grad av distansarbete de utför...

De kommer dit och vill ut och jobba, det märks. Man vet inte hur de exakt jobbar men man märker att de jobbar, för att få ett högre betyg skulle man kanske vilja veta hur de utför arbetsuppgiften. Tacksamma för möjligheten och att komma till jobbet, de vill nog leva upp och visa resultat. Jag har inte kunnat se exakt hur de jobbar, om de faktiskt är utanför bilen.

De som skattar motivationen högst (9) ser heller inga egentliga brister...

Taggade på och redo hela tiden.

...utan snarare att deras motivation smittar av sig...

De har gett energi till poliserna.

...men behöver bevakas för att inte gå för långt...

Vi har nästa fått bromsa dem lite.

Ordningsvakterna har rakt igenom upplevts mycket motiverade vilket även smittat av sig på arbetsledarnas kollegor, ibland har det dock fått överslag som behövt hanteras. Vikten av närvarande ledning lyfts då ordningsvakterna jobbar självständigt.

6.3.2.3 Rekommenderad fortsatt rekvirering av ordningsvakter, första intryck

De som initialt svarat lägst, en neutral till svagt positiv inställning (5 och 6), på frågan lyfter fram vikten av att polisen själva kan rekrytera ordningsvakterna som en viktig aspekt för om fortsatt användning av ordningsvakter ska rekommenderas...

Det är svårt att svara på den frågan. Det är viktigt och behövs. Det är dock lite kluvet till individerna man fått. Om detta är det bästa av de bästa så nej, vi ska inte fortsätta med detta. Men kan vi få individer som är ännu mer motiverade. Om det finns en större tydlighet i vilka individer vi ska ha så ja men målet med att ha ordningsvakterna är fortfarande diffust, man säger att ordningsvakterna ska kunna söka sig till polisutbildningen men vi har ordningsvakterna som inte har det betyg som krävs samt inte är svenska medborgare. Målet med projektet är lite diffust, till dess det blir tydligare så är det svaret

...att resursen, som ej är vald av polisen, måste vägas mot att istället rekrytera poliser...

Jag förstår effekten om man inte kan tillsätta platserna vid polishögskolan. Dom kostar ändå ganska mycket pengar, säkert liknande poliser. Skulle man ha 3 extra poliser istället för dessa ordningsvakter så skulle det göra mer. Men man kan inte fylla platserna så är det bättre än inget. Vissa av de vi har är jätte duktiga men det gäller inte alla. Kan vi handplocka vilka man får och sprida ut dom mer över dygnet är jag positiv.

...att man måste var beredd på att det även tar viss ansträngning att ha ordningsvakter...

Jag tycker ändå det är bra att vi har dom men tar också lite resurs att arbetsleda

...samt vikten av att ha rätt förutsättningar som arbetsledare...

Det beror helt på vad man har för förutsättningar. Jag blev lite inkastad, även fast jag gjort PingPong utbildningen kände jag inte att jag hade bra förutsättningar. Om man har 4 som ska arbetsleda så bör det läggas på utpekade så det inte sprids på fler. Jag kan även tänka mig att det blir rörigt för dom att ha flera som arbetsleder. Med satta/utpekade blir det nog lättare att ha en plan. Alla kanske inte kan/ska vara arbetsledare.

Detta kan jämföras med de som gav den högsta grad (9) av rekommenderad fortsatt rekvirering då ordningsvakterna inneburit en avlastning...

Jag var inledningsvis en stark skeptiker. Jag trodde de skulle bli en börda, jag tror de skulle hitta saker som skulle bli en börda för oss, att de hittar ärenden och jobbar i gråzonen. Jag trodde inte på deras kompetens, eller kände inte till den. Den farhågan har dippat över, dom avlastar oss.

...samma respondent fick frågan var en LPO-chef som rekvirerar ordningsvakterna "köper..."

En mer avlastad IG-verksamhet kanske, jag har ingen statistik på det. LOB tar mycket tid, även att prata med folk tar tid, man köper tid som polisen klan använda till mer polisiära åtgärder. Vi områdespoliser kan då kanske göra mer av våra arbetsuppgifter och mindre ordningshållning.

...en annan respondent fick samma fråga...

Tidigt brottsförebyggande arbete, kanske framför allt fyllor, man får bort dom, man visar synlighet vilket kan vara dämpande och avlasta polisiära resurser.

...det finns dock önskemål om utökade befogenheter...

Jag tycker vi ska ha kvar det här men jag tycker de ska ha befogenhet att köra PL 13 till en annan plats, kanske avlägsnande eller tillfälligt omhändertagande, det hade underlättat jätte bra

...och även den som i allra högsta grad rekommenderade en fortsättning trycker på vikten av att polisen själva anställer och väljer vilka som kommer så de kan ges mer utbildning...

Jag skulle vilja att dom är anställda av oss, av polisen. Det handlar om att vi dels slipper upphandling men även att vi kan utbilda dom. Nu kan vi inte det, det blir en konkurrensfördel. Om de händer nåt måste de också tillhöra oss, dels om de gör fel, allmänheten måste kunna veta att det ställs samma krav på ordningsvakterna som på oss.

...samt att de kan inkluderas i LPOnas ordinarie radiotrafik...

Men då är det viktigt att det blir mer inkluderade, både i stort och i radiosamband.

6.3.2.4 Rekommenderad fortsatt rekvirering av ordningsvakter, slutligt intryck

De som gav lägst skattning, neutral till försiktigt positiv (5 & 6), hänvisar till ett resonemang om det merjobb de även kan vålla när de upptäcker brott...

Om man ska använda sig av ordningsvakterna så kan jag se begränsningen i att man får ut fem patruller, tio st. de kommer att hitta jobb som vi ska skriva på, vilket kommer ta resurser från oss då vi inte kan göra det vi ska göra. Man kanske ska använda dem på ambassader, vem ska skriva på det? Ska man låta dem skriva anmälningar? Kanske ändå vi poliser som ska göra det. En bromskloss.

...samt vikten av att polisen själva står för rekryteringen...

Det finns alltid saker man skulle kunna förbättra, resultatet är inte helt perfekt. Det säger en del om att vi har haft åtta men två försvunnit. Man har misslyckats i rekryteringen. (...). Rätt person på rätt plats och är noggrann i rekryteringen så kan det bli svinbra.

De som gav högst skattning (9) pratar också om rekryteringsmöjligheterna

Men det är viktigt att polisen får hålla i rekryteringarna och att man får söka brett så vi kan utforma, man kan få ännu bättre även om dessa har varit bra. Man vill gå till alla bolag så tror jag det skulle underlätta. Några har varit oerfarna, kan vi rekrytera brett får vi större urval. Man skulle inte behöva arbetsleda lika hårt, projektet skulle förenklas.

Men det är viktigt att polisen får hålla i rekryteringarna och att man får söka brett så vi kan utforma, man kan få ännu bättre även om dessa har varit bra. (...). Några har varit oerfarna, kan vi rekrytera brett får vi större urval. Man skulle inte behöva arbetsleda lika hårt, projektet skulle förenklas.

...samt det merarbete deras åtgärder också kan vålla...

Men i egen regi. Vi ska ha arbetsgivaransvaret. Det borde ligga på oss hela vägen. Det gör att de kan komma åt våra system, tex DAF. Deras engagemang kanske också smittar av.

...och ytterligare förbättringsområden, exempelvis. avseende radiotalgrupper..

Måste in i våra system för att bli självgående. De hade bara arbetsledarens kanal.

Sammantaget uppger de polisiära arbetsledarna att det, trots en hög grad av rekommenderat fortsatt nyttjande, vore önskvärt om ordningsvakter framgent var anställda istället för upphandlade. Det skulle innebära större möjligheter att välja rätt profil och ge utbildning men även undanröja hinder i tilldelning av IT-utrustning och behörighet. Än en gång lyfts vikten av att det är rätt person som får uppdraget att arbetsleda ordningsvakterna.

6.3.2.5 Huruvida ordningsvakterna inneburit en avlastning eller belastning, första intryck

De som ligger närmst att primärt uppfatta ordningsvakterna som en liten till neutral belastning (4 och 5) hänvisar till merjobbet arbetsledningen inneburit både sett till logistik och arbetsmiljöaspekter samt att det tar tid och energi att upprätta nya rutiner....

Hittills har det tagit mycket tid för att komma till rätta med detta. Det krävs extra tid för att arbetsleda dom. Nån ska ta med ut en radio för att följa vad de gör, nån blev biten förra veckan, det tar också tid men så är det väl alltid, saker tar väl alltid tid att start upp.

Det har ändå, som ett pilotprojekt, vart mycket problem i början, hur ska vi lägga in dom i bilar och lägga upp det. Det börjar som en belastning men nu, när det kommit igång, när vi har ett system med bilinläggning och liknande funkar det bra. Det lutar mer och mer åt avlastade hållet.

Svårt att bedöma, det som har varit belastande har vart att patrullerna inte har kommit in i systemet och att man vart tvungen att jaga status. SB var heller inte med på tåget, de visste inte inloggningsuppgifterna.

Det har vart både ock, man måste skicka in listor, ordna patruller, hålla koll på dom. Det har kanske inte alltid vart klart vem som ansvarar för dom, dom har gjort ett bra jobb men samspelet har kunnat vara bättre. Dom har gjort ett bra jobb i det dom gjort. Men de har också belastat när de överjobbar och drar iväg.

...samt vikten av att man har tid och förutsättningar för uppdraget att arbetsleda...

Belastningen är att du tar tid från grunduppgiften, jag var även ny i gruppen och skulle då börja arbetsleda ordningsvakterna, man får ett större ansvar, har koll på deras radion och vad de gör. Jag har även tyckt att det är kul. Avlastningen går nog snarare mot LPO, min egna avlastning är nog ringa.

Det beror vem man lyssnar på. Vissa säger att det är så jobbigt, det lite vilka andra arbetsuppgifter man har. Har man inte tid så är det bättre nån annan tar det. Det är klart det har vart lite belastande. Man måste kunna ha detta som en separat

arbetsuppgift. Vissa tycker det har vart skit för man inte hinner med, men jag tycker inte det har vart mer påfrestande än nåt annat. Det börjar även hända mer och mer nu när ordningsvakterna börjar jobba proaktivt.

De som primärt sett arbetsledningen som en avlastning (9) talar om smidigheten i samarbetet...

Vi kanske är i någon smekmånad, vi har våra utsättningar och vi åker ut. Ibland hittar de saker som de ska skrivas på, det innebär att de får vänta länge till det vi kan komma. Det är ett lättsamt gäng, det är inga personalfall. Det underlätta ju också.

...men att det är viktigt att de ligger kvar i det ordningsupprätthållande uppdraget...

Idag är det 2 poliser extra som inte jobbar ute med oss men just nu sköter vi det brottsförebyggande. De andra poliserna kan göra massa annat BF-arbete. Viktigt då att de fortsätter vara ordningsvakter, så de inte börjar hantera vissa andra polisiära arbetsuppgifter såsom ringa stöld, eller skriva böter, däremot får de gärna kunna börja skriva egna ärenden i DAF. Dom måste ligga kvar i det ordningsshållande uppdraget.

6.3.2.6 Huruvida ordningsvakterna inneburit en avlastning eller belastning, slutligt intryck

De som slutligen ser en neutral avlastning i ordningsvakterna (5) uppger att de skapar merjobb att få ut dom på fältet

Det blir lite merjobb, de ska ha utsättning placeras i radiobil, mallar, scheman för arbetsledning, helt smärtfritt är det inte. När vi väl är ute och rullar är det en avlastning. Lite mer jobb före, samlas upp efteråt, eller dagen efter, det är inte heller en stor grej. Inte en belastning utan merjobb. om jag är inbokad att arbetsleda så måste jag lämna över det på någon annan och det blir merjobb, det är ingen stor grej, men det måste göras.

...att det merjobb det skapar kanske vittnar om behovet av ytterligare polisiära resurser...

Belastning? Nej, belastning är fel ord, men de har hittat mängder med jobb som vi måste åka på, det är inte en stor tankbåt, men de hittar brott, belastningen kanske är att vi inte har varit tillräckligt många poliser. Avlastning, ja det har märkts de ggr de varit ute har det märkts, de har gjort det brottsförebyggande så när IG kommer ut, så har OV satt en gräns för hur fyllor får bete sig. Så för IG har de nog varit en avlastning.

De som anser att projektet huvudsakligt varit en avlastning hänvisar till att merjobbet inte uppfattats som betungande

Det har inte krävts så mycket från vårans sida, det har inte hämmat oss i vårt uppdrag. De avlastar oss i vårdlagen och ordningslagen, de kan hantera den typen av jobb. Vi kan istället jobba mot polislagen och rättegångsbalken. De har kunnat städa upp

...samt att den upplevda bördan med merjobbet det innebar minskade ganska snabbt...

I början var det en belastning. När jag började var vi tvungna att knappa i telefonen allt de gjorde, men när vi rättade till det blev de en resurs. Efter 2 veckor in i projektet.

...samt att ordningsvakterna inneburit att poliserna kan fokusera mer på ärenden som härrör till rättegångsbalken...

Det har inte krävts så mycket från våran sida, det har inte hämmat oss i vårt uppdrag. De avlastar oss i vårdlagen och ordningslagen, de kan hantera den typen av jobb. Vi kan istället jobba mot polislagen och rättegångsbalken. De har kunnat städa upp

De som angav en negativ förändring (från 9 till 5) angav att det beror på att pilotprojektet inneburit mer...

...skrivjobb låter illa men huvudpoängen är att några jobbar med ordningshållning så självklart hittar de saker.

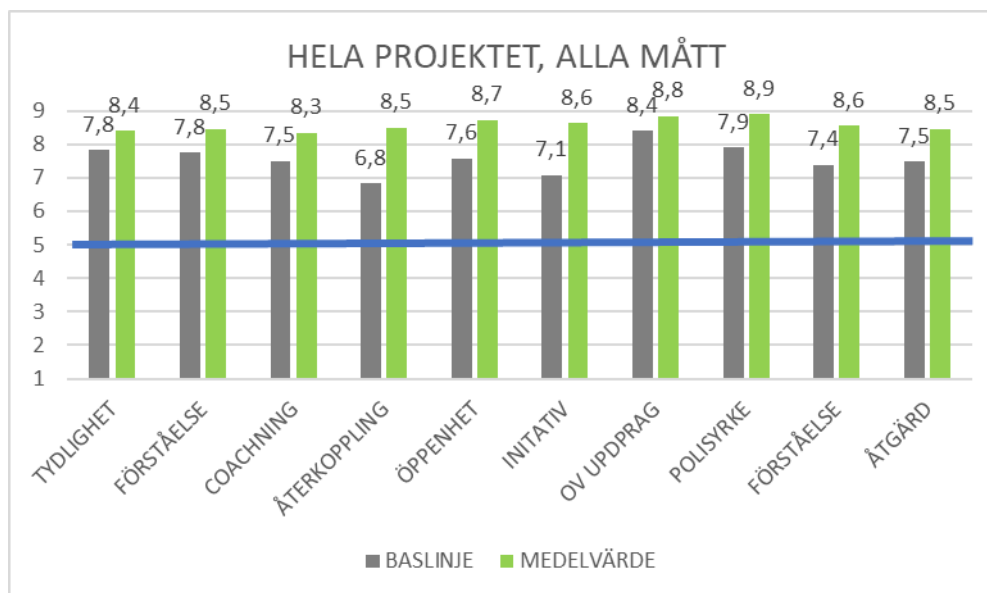
Frågan huruvida projektet sammantaget upplevs som en belastning eller avlastning härrör till sambandsaspekter, att de ska bemannas i bilar, att de vållar skrivjobb. Det bedöms även viktigt att ordningsvakterna får ligga kvar i sitt uppdrag varpå poliserna kan jobba mer med rättegångsbalken.

6.4 Hur upplevde ordningsvakterna arbetsledningen?

Svaret på frågan härrör till första frågan ”*Innebär olika förutsättningar för polisiär ledning styrning skillnader för ordningsvakternas motivation, förståelse och åtgärder?*”.

6.4.1 Alla undersökta komponenter av ledning och styrning

De ordningsvakter som deltagit under pilotprojektet har upplevt att den polisiära ledningen och styrningen, utifrån alla tänkbara mått, överträffat deras höga förväntningar. Nedan redovisas de samlande utfallet för alla enskilda mått samt motivation för uppdraget samt intresse av polisyrket. I samtliga fall jämförs medelvärdena tidsserierna, mot samma ordningsvaktens baslinjemätning. I tabellen nedan jämförs ordningsvakternas sammanlagda veckovisa svar med deras egna skattning av vad en önskad nivå avseende ledning och styrning är. I **bilaga H** redovisas veckovisa utvecklingen för tidseriemätningarna vilket ger en mer högupplöst bild över hur de olika variabler varierat över tid. Ordningvakterna har från start både uppgett sig vara väldigt motiverade till uppdraget liksom haft ett högt intresse för polisyrket. Då ska det även noteras att förväntningarna varit höga, så gott som alltid motsvarande skattning 7 eller högre. Ordningvakterna har sammantaget haft höga förväntningar på ledning och styrning. Resultatet visar även att ordningvakterna både varit väldigt motiverade och intresserade för polisyrket från projektets start. Lokala skillnader samt utveckling över tid redovisas i **bilaga G**.

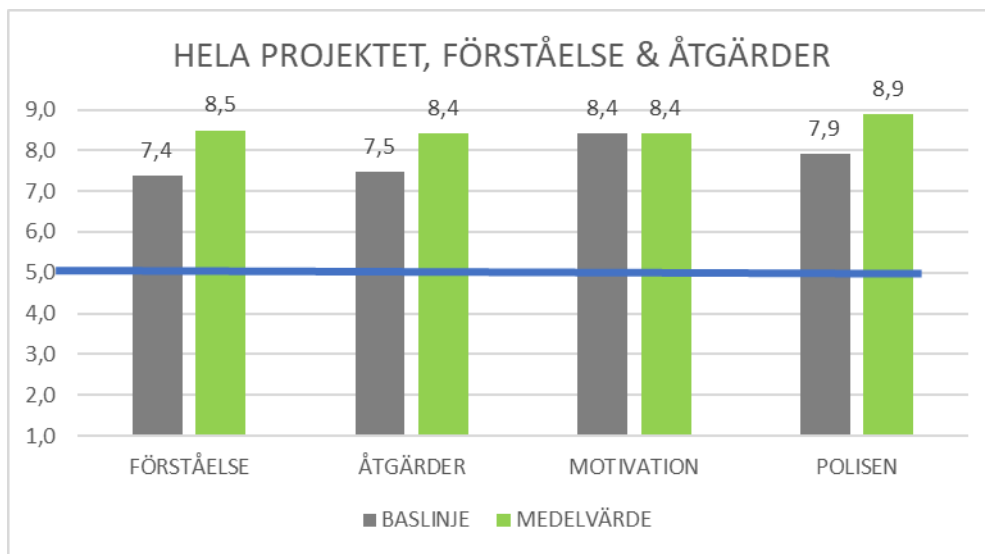

Figur 3 Hela projektet, alla mått

6.4.2 Grupperade komponenter av ledning och styrning

Slutrapportens första frågeställning avsåg särskilt utröna om ”*förståelse för uppdraget*” och ”*förutsättningar för att vidta åtgärder*” påverkas av lokala variationer i ledning och styrning. För att besvara detta har enskilda frågor grupperats. Svaren återfinns i grafen nedan. Det sammantagna resultatet visar att de grupperade komponenterna varit hög värderade från start och ökat under projektet. ”*Motivation för ordningsvaktuppdraget*” ökar inte under projektet

men var å andra sidan högt från början. Resultatet är en validering av den polisiära ledning och styrning som ordningsvakterna har fått. Även här finns lokala skillnader, ordningsvakterna som tjänstgjorde på Södermalm har en något lägre grad av förväntan mot de som tjänstgjorde i Skärholmen. Båda ordningsvaktgrupperna upplever att förväntningarna infriats, den polisiära ledningen och styrningen erhåller en något högre skattning av ordningsvakterna som tjänstgjorde på Södermalm men på skattningarna är att betrakta som höga vid både LPOna. Se även **bilaga G**.

Figur 4 Hela projektet, Förståelse för uppdraget och förutsättningar för vidtagande av åtgärder

6.5 Vilka effekter tycks projektet haft på ordning och säkerhet?

Svaret på frågan härrör till andra frågeställningen ”I vilken utsträckning genererar ordningsvakterna nytta för mottagande LPO?”

6.5.1 Skillnader avseende anmäld brottslighet

Slutrapporten har undersökt om den anmälda brottsligheten har förändrats de tider ordningsvakterna oftast tjänstgjort, 08.00-23.00. Inga signifikanta förändringar observeras även om brottsligheten i sig varierar. Hela utfallet och signifikansberäkningar återfinns i **bilaga I**.

6.5.2 Skillnader i händelserapporter

Slutrapporten har undersökt om upprättade händelserapporter har förändrats de tider ordningsvakterna oftast tjänstgjort, kl. 08.00-23.00. Sammantaget noteras *en signifikant minskning* av upprättade händelserapporter, då LPO Skärholmen och Södermalms resultat (en minskning med drygt 5 procent) jämförs med utfallet vid LPO Farsta och Globen (en ökning med drygt 4 procent). Av de händelserapporter som minskar står narkotikabrotten för en stor andel, detta sammanfaller med en signifikant ökning av samtal avseende knivlagen. Det totala antalet samtal till polisen minskar alltså under projektiden vid de LPO som mottog ordningsvakter. Hela utfallet och signifikansberäkningar återfinns i **bilaga I**.

6.5.3 Skillnader i antal omhändertagna samt arbetad tid för fylleri

Nedan redovisas resultatet möjliga förändringar avseende antalet omhändertagna som registrerats under projektets genomförande. Antalet observeras ha ökat något, motsvarande 4 procent, i LPO Skärholmen medan de minskat i snarlik omfattning, -5 procent, i LPO Södermalm. Allt sammantaget minskar antalet minskade personer med 2 procent motsvarande 41 omhändertaganden.

OMHÄNDERTAGNA	2024	2025	DIFF	%
SKÄRHOLMEN	743	773	30	4%
SÖDERMALM	1550	1479	-71	-5%
TOTALT	2293	2252	-41	-2%

Tabell 8 Antal omhändertagna enligt Storm HR-uppföljning

Minskningen syns även i minskat arbetad patrulltid vilket redovisas nedan.

PATRULLTID: FYLLERI	2024	2025	DIFF	%
SKÄRHOLMEN	1044	1089	45	4%
SÖDERMALM	1974	1748	-226	-13%
TOTALT	3018	2837	-181	-6%

Tabell 9 Arbetad patrulltid enligt Storm HR-uppföljning

Utfallen slår olika i de två LPOna. I Södermalm har 71 färre personer omhändertagits under projektiden vilket motsvarar 226 färre arbetade patrulltimmar.

7 SLUTSATSER

- De ordningsvakter som ingick i pilotprojektet hade en hög grad av självuppskattad förkunskap innan sin gemensamma introduktionsvecka.
- Ordningsvakterna värderade kvaliteten på den polisiära ledningen och styrningen mycket högt även om denna utövats olika i två skilda LPO:n med skild lägesbild och operationsmiljö.
- Ingen polispersonal har rapporterat tillbud eller arbetsskada under projektet. Tjänstgörande ordningsvakter har anmält en arbetsskada under projektet vilket värderats som ett ringa utfall.
- Sammantaget värderas ordningsvakternas utförda arbete som mycket tillfredställande. Detta tillskrivs både ordningsvakternas engagemang samt vikten av aktiv arbetsledning och en gedigen lokal introduktion.
- Ordningsvakternas arbete sammanfaller med generella minskningar avseende upprättade HR vilket stödjer ansatsen att de kan utgöra en resurs i att minska behovet av polisiär resurs varpå de därmed utgör ett stöd i att upprätta *allmän ordning*.
- De som arbetslett ordningsvakterna upplevde sammantaget att projektet varit mycket lyckat och rekommenderar svensk polis att fortsätta nyttja ordningsvakter. Flera positiva effekter har uppnåtts, bättre lägesbild, mer fredad resurstid, större geografisk täckning men dessa är även förknippade med en kostnad i arbetsbelastning.
- Under projekttiden har poliser omhändertagit färre personer och färre patrulltimmar lagts på ärendekod fylleri. Ordningsvakter tycks därmed avlasta LPO:n med denna typ av problembild.
- De som arbetslett ordningsvakterna oftare upplever att de genererar mer nytta och arbetsledningen varit mindre belastande än de som arbetslett dem mer sällan.
- Förfarandet med upphandlade ordningsvakter upplevdes innebära en ökad arbetsbelastning av de polisiära arbetsledarna genom ökat ansvar att upprätthålla samband mellan ordningsvakterna och andra polisresurser, merjobb i att bemanna ordningsvakterna med hjälp av Region ledningscentralen (RLC), vilket även uppfattas belastande för RLC samt övertagande av skrivjobb då ordningsvakterna inte kan upprätta egen avrapportering. Därtill upplevdes som en begränsning att inte kunna selektera vilka som kommer till ens LPO och utbilda de som kommer.

8 REFERENSER

BRÅ, (2001). Idéskrift 8. LUPP *En lokal uppföljnings- & prognosprocedur i problemorienterat arbete mot brott* hämtad 251016 <https://bra.se/rappor-ter/arkiv/2001-01-01-ideskrift-8.-lupp>

Chrysoulakis, A., Gerell, M., & Jakobsson, N. (2025). *A study of security guard deployment and crime reduction in three locations in southern Sweden.*

Frogner, L., Andershed, H., Lindberg, O., & Johansson, M. (2013). *Directed patrol for preventing city centre street violence in Sweden—a hot spot policing intervention.* Hämtad 251107 <https://link.springer.com/article/10.1007/s10610-013-9197-3>

Johnsson, C., & Ado, K. (2021). *Ordningvakter på Möllevångstorget: En studie om ordningvakter som förebyggande åtgärd.* Hämtad 251107 <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1565607/FULLTEXT02.pdf>

Jonsson, A. (2021). *För ett tryggt och säkert Stockholm-en utvärdering av Stockholms stads mobila ordningvakter.*

Polisen, (2025). *Slutrapport: Pilotprojekt Ordningvakter LPO Skärholmen.* A759.806/2025

Norén Bretzel, Y. (2020). *Utvärdering av ordningvakter enligt LOV § 3 i Gamlestaden, Göteborg.* Hämtad 251107 <https://bra.se/kunskapsstod/lokalt-och-regionalt-stod/erfarenhetsbank/arkiv/2020-04-30-utvardering-av-lov-3-i-gamlestaden-goteborg>

Norén Bretzer, Y. (2020). *Ordning och samordning—en utvärdering av 3 § LOV ordningvakter i Gamlestaden, Göteborg.* Hämtad 251107 https://gupea.ub.gu.se/bit-stream/handle/2077/67109/gupea_2077_67109_1.pdf?sequence=1

Statistiska centralbyrån, (2025)

SFS, 2023:421, (2023). *Lag (2023:421) om ordningvakter.* Hämtad 251017 https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2023421-om-ordningvakter_sfs-2023-421/

Sherman, L. W., Gottfredson, D. C., MacKenzie, D. L., Eck, J., Reuter, P., & Bushway, S. D. (1998). *Preventing Crime: What Works, What Doesn't, What's Promising. Research in Brief.* National Institute of Justice. Hämtad 251013 <https://eric.ed.gov/?id=ED423321>

Torve, C. (2022). *The 'lingonberry police' and the privatization of public order: a quantitative analysis of Sweden's use of private guards in public*

spaces. Hämtad 251107 <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1667934/FULLTEXT01.pdf>

Wheeler & Ratcliff, (2018) *A simple weighted displacement difference test to evaluate place based crime interventions*. *Crime Science*, 7(1), 11. Hämtad 251127. <https://link.springer.com/article/10.1186/s40163-018-0085-5>

9 BILAGOR

Bilaga A, Genomgång av svensk litteratur avseende ordningsvakter

TITEL , FÖRFATTARE & ÅR	TYP	METOD	FRÅGESTÄLLNING	RESULTAT	RELEVANS & VÄRDERING
FÖR ETT TRYGGT OCH SÄKERT STOCKHOLM En utvärdering av Stockholm stads mobila ordningsvakter Johnsson, A (2023)	Mixed	Deltagande observationer (N=6) Intervjuer (N=17) Walking conversations (N=23) Flera enkäter Polisanmälda brott Dokumentanalys	1. Har implementeringen av uppdraget uppfyllt de organisatoriska förutsättningarna för en konsekvent samverkan kring aktuella förordnandeområden på en strategisk och operativ nivå? 2. I vilken utsträckning överensstämmer ordningsvakternas arbetsmetodik med ”best practice” i lokalt brottsförebyggande och trygghetskapande arbete? 3. Hur utvecklas tryggheten bland boende och näringsidkare i anslutning till ett urval av förordnandeområdena? 4. Hur utvecklas den polisanmälda brottsligheten i anslutning till ett urval av förordnandeområdena?	Ordningsvakterna tycks jobba proaktivt och med rätt åtgärder och tycks vara väl kända i närområdet.	Viss grad Före efter men validitetsproblem och inga kontrollområden). Polisanmälda brott hämtas från STATUS: Brottsläge som är notoriskt otillförlitlig och data erhålls endast för basområden = ordningsvakternas effekt på brottslighet går inte att utvärdera.
Utvärdering av ordningsvakter enligt LOV §3 i Gamlestaden, Göteborg Norén Bretzel, Y. (2020)	Kvant	Enkäter (N=352)	Mäter hur universitetsstudenter i Örebro uppfattar olika bilder på vardagssituationer utifrån sex olika manipulationer av inklippta representanter från ordningsmakten (<i>ingen, polisvolontärer, ordningsvakter, 2 poliser, 6 poliser, polisbil</i>).	Bilder utan ordningsmaktrepresentanter vållade störst trygghet följt av bilder med 2 poliser.	Låg grad Bekvämligheturval. I otrugga situationer kan ordningsvakter öka trygghet, i redan trygg situationer kan representanter från ordningsmakten minska tryggheten.
A study of security guard deployment and crime reduction in three locations in southern Sweden Chrysoulakis, A., Gerell, M., & Jakobsson, N. (2024)	Kvant	Registerdata från 3 LOV 3 områden.	Påverkar ordningsvakternas närvaro 1. polisinitierad brottslighet, 2. annan anmäld brottslighet mätt på 19 brottskoder.	Ordningsvakternas närvaro påverkar ingen brottskategorier.	Viss grad Robust metod. Ackumulerat resultat för tre platser jämför dock inte tid för dos i form av tid eller dagar för närvaro utan snarare insats genomförande mätt i månader. De tre områdena har även olika grad av ordningsvakter varpå effekt borde skifta. Undersökta brottskoder framgår ej.

Ordningsvakter på Möllevångstorget - En studie om ordningsvakter som förebyggande åtgärd	Mixed	Intervjuer (N=42) Enkäter (N=18)	1. Utifrån vilka förutsättningar har LOV §3-insatsen kring Möllevångstorget implementerats? 2. Vilka mål och förväntningar har involverade aktörer på insatsen? 3. Hur ser upplevelsen av ordningsstörningar och trygghet ut bland personer som vistas på Möllevångstorget? 4. Hur uppfattas ordningsvakter av personer som vistas på Möllevångstorget?	Effekter är svåra att mäta och samverkan mellan aktörerna bedöms som den viktigaste komponenten för goda effekter i minskad brottslighet och ökad trygghet samt förtroende.	Låg grad Bekvämlighetsurval. Liten mängd data utifrån strategiskt urval som utvärderar liten mängd ordningsvakter 2+4 som jobbar okända tider under okänd tid.
Johnsson, C., & Ado, K. (2021).					
Utvärdering av LOV3-område Möllevången	Kval	Intervjuer (N=398)	Uppföljningsstudie för upplevelsen kring Möllevångstorget för efterföljande år som nu även inkluderar kontrollområde.	Upplevelsen av problemen på Möllevångstorget samt otrygghet och oro ökar från 2021 till 2022 men det gör även förtroendet för ordningsvakter.	Viss grad Bekvämligheturval. Studie inkluderar nu kontrollområden vilket höjer generaliserbarheten något men det sker fortfarande utifrån bekvämlighet
Norén Bretzer, Y. (2020)					
The 'Lingonberry Police' and the Privatization of Public Order. A Quantitative Analysis of Sweden's Use of Private Guards in Public Spaces.	Kvant		Påverkar ordningsvaktspatrullering skadegörelse, våldsbrott och inbrott i flera svenska kommuner?	Statistiskt signifikanta minskningar av brott rapporteras vid skadegörelser (inte inbrott och våldsbrott)	Låg grad Ambitiös metod som dock inte tydliggör kritiska komponenter gällande den brottsdata som inhämtas. Vilka platser som undersöks med vilka brottskoder anges inte, smala brottskategorier.
Torve, C. (2022)					
Directed Patrol for Preventing City Centre Street Violence in Sweden — A Hot Spot Policing Intervention	Kvant		Kan ordningsvakter minska gatuvåld i Örebro?	Statistiska signifikanta minskningar av brott kan ej påvisas.	Viss grad Ett mycket tidigt experiment av ordningsvaktens brottsförebyggande kapacitet. Förklarar tydligt metod och användning av ordningsvakter. Har före jämförelse men inte efter och märkligt många år innan experimentet, design försävar statistik analys
Frogner, L., Andershed, H., Lindberg, O., & Johansson, M. (2013)					
Polisen, 2025	Mixed	Registerdata från avgränsade platser, patrulltid och registrerad återkoppling i NOVA.	1. Finns det skillnader för antalet brott inom brottskategorin misshandelsbrott utomhus i april – september år 2025 i jämförelse med april – september år 2022 – 2024? 2. Finns det skillnader för antalet händelserapporter för fylleri (kod 8003) och antalet timmar som lagts på de händelserapporterna i april – september 2025 i jämförelse med april – september år 2022 – 2024? 3. Vad visar återkoppling från medborgare till ordningsvakterna avse-ende deras närvaro?	1. Misshandel utom minskade men ej signifikant. 2. Antal HR för fylleri ökade, antal timmar minskar lokalt 3. Medborgare har uttryckt uppskattning	Viss grad Avancerad metod och gedigen rapport som utgår från mycket god lokal kännedom om det undersökta samt implementeringen. Resultatet skulle styrkas med kontrollområden.

Bilaga B, Fullständig metodbeskrivning

Denna bilaga innehåller mer ingående beskrivningar av de metoder som använts för att besvara slutrapportens frågeställningar. Slutligen återfinns en metoddiskussion som belyser de valda metodernas svagheter samt de åtgärder som vidtagits för att kompensera för dessa.

Personuppgiftshantering

De insamlade uppgifter som utgör direkta eller indirekta personuppgifter har bearbetats med stöd av en godkänd och förtecknad ”*DOKUMENTATION AV PERSONUPPGIFTSBEHANDLING, Behandling av personuppgifter för brottbekämpande ändamål*”⁹.

Studiedesign

Slutrapporten innehåller såväl uppföljning (*vad har gjorts*) som utvärdering (*vad blev följden*). Utvärderingen inriktar sig i huvudsak på processen (*hur upplevdes arbetet*) men ett arbete har även gjorts med att undersöka möjliga effekter av projektets genomförande. För att besvara frågorna i slutrapporten används flera metoder för informationsinhämtning och analys, nedan anges dessa.

FRÅGESTÄLLNING	METOD
1. Innebär olika förutsättningar för polisiär ledning styrning skillnader för ordningsvakternas motivation, förståelse och åtgärder?	Baslinje och tidseriemätning. Enkät delas ut till alla ordningsvakterna varje vecka under genomförande
2. I vilken utsträckning genererar ordningsvakternas nytta för mottagande LPO?	Registerdata före och under insatsen. Semistrukturerade interjuver, se nedan
3. I vilken utsträckning belastar och avlastar/eller ordningsvakterna mottagande LPO?	Semistrukturerade intervjuer med arbetsledare för ordningsvakternas under och efter genomförande

Tabell 10 Översikt avseende slutrapportens frågeställningar och metoder för besvarande

Vid besvarandet av frågeställningarna redogörs först ordningsvakternas åtgärder, vilka primärt utgör en uppföljning. Därefter redovisas arbetsledarnas upplevelse av ordningsvakternas arbete. Sedan undersöks hur den polisiära ledningen och styrningen upplevts av ordningsvakterna samt om ordningsvakternas motivation för det uppdraget samt intresse för polisyrket förändrats under projektiden. Dessa steg omfattar slutrapportens processutvärdering. Slutrapporten har inte den design som krävts, för att undersöka om projektet kan förknippas med *direkta* effekter på ordning och säkerhet, men undersöker däremot samtidigt observerade förändringar, eller *indirekta effekter*¹⁰.

⁹ A412.417/2025

¹⁰ Skillnaden ligger här huruvida de effekter som observeras kan härledas till kausalitet eller korrelation, slutrapporten kommer endast kunna återge korrelativa resultat.

Mätinstrument och mått

Ordningsvakterna som deltog i baslinjemätning

I samband med introduktionsveckan delades det ut en enkät som mäter möjliga effekter av de kompetenshöjande moment som ingick, se **bilaga F**. I samband med introduktionsveckan undersöks även ordningsvakternas levnads- och tjänsteålder. Denna enkät delas ut till samtliga som genomgick introduktionsveckan, vilket är fler än de som sen driftsattes. Levnads- och tjänsteålder undersöks sedan inte löpande då informationen skulle kunna användas för att identifiera ordningsvakterna. Enkäten visade att medelvärde för ordningsvakternas tjänsteålder var 53 månader (med ett spann på 3 – 200 månader) och att medelvärdet för levnadsåldern var 33 (med ett spann på 21–52) år.

Kontinuerlig mätning av ordningsvakternas upplevelser

Den kontinuerliga tidsseriemätningen delades ut fysiskt varje vecka av ordningsvakternas arbetsledare. Tidsseriemätningen är snarlik med baslinjemätningen, med justeringen att den mäter hur ledningen och styrningen upplevs de senaste sju dagarna. Tidsseriemätningens frågor har kopplats till frågeställningarna enligt nedan tabell.

FRÅGA	HÄRRÖR TILL
förstått varför du ska göra utföra en viss arbetsuppgift	Förståelse
... fått återkoppling på ditt arbete	Förståelse
... getts möjlighet att ställa frågor om ditt uppdrag?	Förståelse
fått tydliga instruktioner vad du ska göra	Åtgärder
fått coachning hur dina arbetsuppgifter kan utföras	Åtgärder
... haft möjlighet att ta egna initiativ	Åtgärder

Tabell 11 Sammanvävning av frågor och variabler

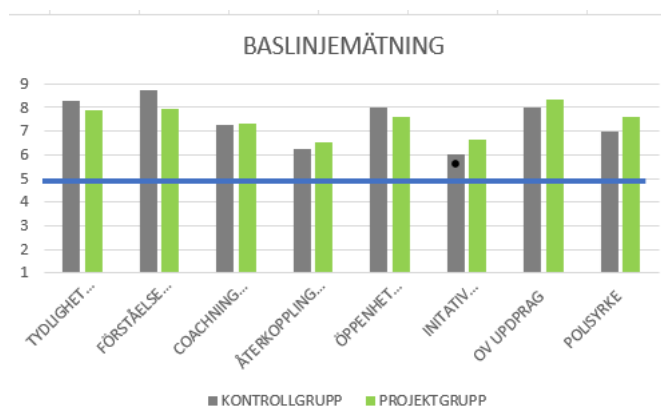
Tidsseriemätningen gjordes sammantaget mellan vecka 15 och 39. Då Skärholmen endast hade två driftsatta ordningsvakter och Södermalm tre under vecka 15–20 redovisas dock endast LPO-nedbrutna svar för veckorna 21–39 för att garantera ordningsvakternas anonymitet. Visst bortfall har förekommit då ordningsvakterna varit sjuka eller varit lediga. Sammantaget har 220 enkätsvar samlats in fördelat på de 12 ordningsvakterna. Enkät för tidsseriemätningar, samt antal enkäter per vecka återfinns i **bilaga A**. Endast de svar som lämnats av ordningsvakter som driftsattes och jobbade i projektet har använts som underlag för att följa hur uppfattningen av den polisiära ledningen och styrningen har förändrats under projektets gång.

Baslinjemätning inför tidsseriemätningen

För att ha ett referensvärde huruvida ordningsvakterna upplevde den polisiära ledningen och styrningen tillfrågades ordningsvakterna, innan uppdraget påbörjades och i samband med en kompetenshöjande insats en baslinjevärdering avseende hur viktigt de ansåg att vissa komponenter va för dem, exempelvis, möjlighet till coachning, att ställa frågor och så vidare. Denna, initiala värdering, fortsättningsvis benämnd som baslinjemätningen. Ordningsvakterna har varit anonyma under ifyllandet av både baslinje och tidsseriemätningar. Vid

den första uppstartsdagen erhöll ordningsvakterna ett slumpmässigt alias som börjar på SÖ (för Södermalm) eller SK (för Skärholmen) följt av ett löpnummer, exempelvis. SÖ1. Förfarandet med alias användes för att kunna bakspåra ifall ordningsvakter föll bort eller tillkom så att resultatet jämfördes utifrån relevanta personers uppfattningar. För varje LPO utfärdades 12 alias och lades i kuvert märkta SK eller SÖ. Ordningsvakterna fick välja ett av dessa där de fick följebrev samt instruktioner om hur tidsseriemätningen kommer utföras. Nedan redovisas de påståenden, som ordningsvakterna besvarade under baslinjemätningen samt sedan veckovis, samt hur de avser operationaliseringar av utvärderingens frågeställningar. Följebrev samt enkät för baslinjemätningar återfinns i **bilaga A**.

Totalt har 16 ordningsvakter gett underlag till baslinjemätning. Utav dessa sattes dock inte tre i drift. Ytterligare en ordningsvakt driftsattes sent och tas efter fyra veckor ur drift. Deras svar i baslinjemätningen konverteras därmed till att utgöra en bekvämlighetsgenererad kontrollgrupp för baslinjemätningen. Då säkerhetsprövningen drog ut på tiden driftsattes inte alla ordningsvakter samtidigt. Kontrollgruppen består därmed av fyra personer. Av den anledning kan svaren inte redovisas på LPO-nivå då de tjänstgörande ordningsvakterna vid LPO Skärholmen inledningsvis endast var två stycken samt tre vid LPO Södermalm. Det kom att bli så att majoriteten av kontrollgruppen vid lottningen erhöll alias tillhörande LPO Södermalm, detta utfall är dock slumpmässigt. LPOna eller författaren av slutrapporten har inte kunnat påverka vilka ordningsvakter som driftsattes vid respektive LPO. Resultatet av baslinjemätningen redovisas nedan, nivå 5 utgör neutral nivå. De två grupperna har förvisso olikheter men följer varandra och ligger alltid på samma sida av den neutrala graderingen.

Figur 5 Projekt- och kontrollgruppsbaslinjemätningar

Löpande tidsseriemätningar

Tidsseriemätningen gjordes med hjälp av en enkät som skapades för ändamålet som delades ut fysiskt varje vecka av ordningsvakternas arbetsledare. Tidsseriemätningen bestod av samma frågor som baslinjemätningen, istället för att fråga hur viktigt en viss variabel är ombes istället respondenten att värdera hur denna upplevt ledningen och styrningen de senaste sju dagarna och ber slutligen respondenten svara på motivation för uppdraget och intresse för polisyrket utvecklas. Motivation för uppdraget och intresse för polisuppdraget mäts med

separat frågor. Frågornas formulering saknar teoretisk grund utan är istället formulerade utifrån en sannolikhetsbedömning av hur olika förutsättningar för förståelse och åtgärder skulle kunna påverkas utifrån ledning och styrning. Följebrev samt enkät för baslinjemätningar återfinns i **bilaga A**. Initialt mättes inte vilka dagar ordningsvakterna var planerade att jobba varpå en ny version av tidseriemätningarna skapades för att kunna mäta detta. Denna information antecknades dock av LPOna själva varpå vikten av att ha tappat denna information initialt tillintetgjordes. Tidseriemätningen gjordes sammantaget mellan vecka 15 och 39. Då Skärholmen endast hade två driftsatta ordningsvakter och Södermalm tre under vecka 15–20 redovisas dock endast LPO-nedbrutna svar för veckorna 21–39. Varje LPO redovisade enkäter för samtliga veckor bortsett från två bortfallsveckor samt interna bortfall, se nedan tabell. Interna bortfall är förväntade då de ordningsvakter som jobbat kan ha varit sjuka eller varit lediga. Bortfallsveckor är dock tillfällena då samtliga enkäter från ett LPO av någon anledning inte återrapporterats, exempelvis på grund av glömska eller att de tappats bort. Sammantaget baseras därmed resultatet i tidseriemätningen 220 enkätsvar som samlats in från sammanlagt 12 personer. Enkät för tidseriemätningar återfinns i **bilaga A**. Svaren analyserades med hjälp av medelvärdesjämförelser med hjälp av formeln =MEDEL(AKTUELLA CELLER) i Microsoft Excel). Endast de ordningsvaktens baslinjesvar som senare driftsatts och jobbade i projektet har använts vid jämförelser med veckovisa upplevelserna.

VECKA	SKÄRHOLMEN	SÖDERMALM
16	2	3
17	2	3
18	2	2
19	3	2
20	2	2
21	6	5
22	7	5
23	6	6
24	7	5
25	7	
26	7	4
27	6	5
28	5	3
29	5	5
30	5	5
31	6	6
32	5	5
33	7	6
34	6	6
35	6	4
36		5
37	5	5
38	4	5
39	6	6
SUMMA	117	103

Tabell 12 Antal insamlade enkäter veckovis

Antal och andel utfall samt kontakter med polis har månadsvis analyserats för att se hur ordningsvakternas arbete fördelar sig tidsmässigt. Resultatet presenteras nedan¹¹, Skärholmen förkortas SK och Södermalm SÖ. Det ska noteras att april både var en uppstartsmånad samt det fulla antalet ordningsvakter inte var driftsatta. De få tjänstgörande ordningsvakterna under april kan därmed inte bedömts ha genererat några effekter varpå april exkluderats.

¹¹ Nedan tabell bygger på data från IT vilket gör att de inte överensstämmer med siffrorna i tabell 4 som bygger på siffror som hämtas från KUPOL.

ANTAL	AVVISADE		AVLÄGSNADE		OMHÄNDERTAGNA		TRANSPORTERADE		P TILLKALLAD		SPONTANBESÖK	
	SK	SÖ	SK	SÖ	SK	SÖ	SK	SÖ	SK	SÖ	SK	SÖ
APRIL	81	38	0	1	1	2	1	1	25	8	74	38
MAJ	297	498	6	14	18	5	16	5	68	182	166	494
JUNI	378	499	14	14	19	9	19	5	54	275	155	463
JULI	422	383	10	23	33	11	31	9	78	192	165	300
AUGUSTI	343	311	8	25	16	17	15	13	73	217	126	264
SEPTEMBER	281	213	13	22	20	5	20	3	43	99	103	200
Σ	1802	1942	51	99	107	49	102	36	341	973	789	1759

ANDEL	AVVISADE		AVLÄGSNADE		OMHÄNDERTAGNA		TRANSPORTERADE		P TILLKALLAD		SPONTANBESÖK	
	SK	SÖ	SK	SÖ	SK	SÖ	SK	SÖ	SK	SÖ	SK	SÖ
APRIL	4%	2%	0%	1%	1%	4%	1%	3%	7%	1%	9%	2%
MAJ	16%	26%	12%	14%	17%	10%	16%	14%	20%	19%	21%	28%
JUNI	21%	26%	27%	14%	18%	18%	19%	14%	16%	28%	20%	26%
JULI	23%	20%	20%	23%	31%	22%	30%	25%	23%	20%	21%	17%
AUGUSTI	19%	16%	16%	25%	15%	35%	15%	36%	21%	22%	16%	15%
SEPTEMBER	16%	11%	25%	22%	19%	10%	20%	8%	13%	10%	13%	11%
Σ	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Figur 6 Antal och andel åtgärder samt kontakter med polis

Registerdata

Flera system har använts för att extrahera olika typer av registerdata, dessa förklaras mer ingående nedan. Likväl förklaras de olika analyser som använts för att bearbeta datan och producera slutrapportens resultat.

Kontrollområden

För att analysera skillnader har två kontrollområden valts ut och matchats mot de LPO som hade ordningsvakter. Utifrån ett tidigare statistikuttag valdes LPO Globen ut som kontrollområde till LPO Södermalm och LPO Farsta som kontrollområde till LPO Skärholmen. De har matchats mot besläktade operationsmiljöer avseende antal krogar samt kollektivtrafik och utsatta områden. Utvecklingen i Skärholmen och Södermalm har jämförts med motsvarande utveckling i två kontrollområden, lokalpolisområde Globen och Farsta. Därmed är studiedesignen av ett slag som brukar benämnas Difference-in-differences (DiD). Det är en typ av kvasi-experiment som används för att undersöka kausala samband när det inte är möjligt att göra regelrätta experiment. Säkerheten i skattningar av ett orsakssamband förutsätter att det behandlade området skulle haft samma utveckling som kontrollområden i avsaknad av aktuell intervention..

Anmäld brottslighet

Anmäld brottslighet har undersökts för att undersöka om förändringar kan observeras som tidsmässigt sammanfaller med projektets genomförande. KUPOL Brottsamordning har använts för att undersöka anmäld brottslighet. Tidigare forskning, som förvisso har varierad designkvalitet, konstaterar att ordningsvakter har ingen blygsam påverkan på anmäld brottslighet, se **bilaga C**. Endast data för månaderna april till och med september har initialt extraherats, april har sedan exkluderats i vissa i vissa beräkningar då ordningsvakterna inte var att betrakta som igångsatta under den månaden, se figur 11. Data har extraherats för 2024 och 2025. Datumtyp brottsdatum samt brottsperiod och med slutpunkt inom har använts som extraktionskriterie samt brottdatum tom vid val av analysenhet. Då det under denna tid skedde en stor massa brott samt att alla dessa brott sannolikt *inte* har påverkats av pilotprojektet på en övergripande LPO nivå har ett urval behövts göra för att identifiera brottskoder som *sannolikt* kan ha påverkats av pilotprojektets genomförande. För att göra detta urval har samtliga av de 615 först observerade brottskoderna bedömts enskilt varav 156, se **bilaga E**, brottskoder valdes ut som mätningen. Efter extraktion har den extraherade datan berikats genom kodning av brottstimme och brottsår. Då en analys baserad på brottskoder skulle ge väldigt många rader samt att de flesta enskilt skulle ha för lågt antal brottslighet för meningsfull analys har istället brottskategorierna de tillhör undersökts.

Upprättade händelserapporter

Hobit2 användes igenom för att extrahera händelserapporter. Även denna process bestod först av att extrahera alla förekommande händelsekoder för att sedan gå igenom och välja ut de som primärt bedömdes kunna ha påverkats av pilotprojektets genomförande. Efter genomgången återstod 14 händelsekoder, se **bilaga E**. Tanken bakom att nyttja händelserapporter som mått för indirekt effekt utgår från att händelserapporter primärt speglar tillfällena då polisens uppmärksamhet påkallas, det kräver alltså att någon uppfattar en handling som oönskad, brottsligt eller störande för att denne ska ringa till polisen. Till skillnad mot anmäld brottslighet som granskas av förundersökningsledare är det upp till operatören som tar emot samtalet att tematisk avgöra vad samtalet avser, utkomsten av denna bedömning har ingen juridisk eller straffprocessuell konsekvens. Händelserapporter har därmed använts för att mäta påverkan i polisens uppdrag att upprätthålla *allmän ordning*. Av den anledningen har filterattribut initial händelsekod använts då den bäst bedömts spegla allmänhetens tolkning till önskad händelse till skillnad från den korrigerade tematiseringen som kan uppstå efter en polispatrull varit på plats och bedömt och agerat i händelsen. Datan har ytterligare rensats genom att endast inkludera händelserapporter med anmälningssätt MOBILHR och Eget för analys.

Arbetad patrulltid och antal omhändertagna personer

KUPOL Storm HR-uppföljning har använts för att extrahera arbetad patrulltid avseende fylleri samt arbetad patrulltid. Datan har inte kunnat exporterats från systemet utan har behövts skrivas av manuellt. Samma temporala urval har använts, dvs utfallet har samlats in från månaderna maj till september för att 2024 sedan jämförs med 2025. Antal personer har hämtats på samma sätt.

Analysmetod för kvantitativa analyser,

Förändringar avseende anmäld brottslighet och händelserapporter har beräknats med WDD (Wheeler & Ratcliff, 2018) vilket beräknat Difference-in-Difference (Did) samt signifikansen där 0,05 har valts som alfavärde, det vill säga resultat har till 95 procent sannolikt vilket är normen inom samhällsvetenskaplig forskning och utvärdering. Resultatet har sedan andelsberäknats. Förändringar avseende patrulltimmar och antal omhändertagna personer redovisas deskriptivt och genomgår sedan andelsberäkningar.

Ordningsvakternas åtgärder

KUPOL Nova uppföljning användes för att extrahera de åtgärder som ordningsvakterna företagit. IT avdelning har även varit behjälplig med att ge en export samt tolka utfallet. Variabeln AVVISADE avser *antalet avvisade* under passets gång till skillnad mot övriga registrerade händelser som anger hur många gånger en viss händelse skett. Utfallen för AVVISADE varierade mellan 0–35 personer beroende på hur många som avvisats vid tillfället. En beställning gjordes också som innehöll platserna ordningsvakterna varit på när de registrerat åtgärder/utfall men denna analyserades sedan inte, se metoddiskussion.

Semisstrukturerade intervjuer

Semisstrukturerade intervjuer utfördes med de som arbetslett ordningsvakterna. Namnen på arbetsledarna erhöles av LPOna. Frågorna formulerades utifrån projektets frågeställningar. Ambitionen var att hålla två intervjuer med varje arbetsledare, den första *under* och den andra *efter* genomförandet av pilotprojektet. En intervju föll bort vid första intervjutillfället som hölls över telefon av en och samma intervjuledare, första intervjun hölls vecka 27 för att ungefärligt motsvara *mitt i genomförandet*. Samma personer kallades till en uppföljande intervju, denna gång var tanken att den skulle ske vid ett personligt intervjuförfarande, vid ett tillfälle den 30 september 2025. Vid detta tillfälle rekvirerades fyra ytterligare intervjuledare, dessa fördelade sig på tre intervjudeskar. En desk bemannades enkom av den intervjuledare som höll alla de första intervjuerna, denna desk intervjuade de nytillkomna samt de som tappades vid första intervjuomgången. De andra två deskarna bemannades av två intervjuledare var varav den ena fokuserade på att genomföra ”dagens” intervju medan den andra jämförde respondentens svar mot de svar som lämnades under första intervjun. Dessa observatörer hade till uppgift att ställa frågor om varför en inställning förändrats om den hade avvikit väsentligt sen första intervjun, exempelvis gått från neutral till negativ/positiv, gått från svagt negativ/positiv till starkt. Dessvärre föll några personer bort från andra intervjuomgången, dessa har inte fångats upp. Därtill anslöt nya personer till andra intervjuomgången som inte var kända som arbetsledare innan, dessa intervjuades dock också och deras svar kodades som en första intervju. Två personer som inte fångades upp vecka 27 anslöt vid andra intervjugenomförandet. Majoriteten av intervjuerna hölls vid ett personligt möte, ett fåtal genomfördes över telefon. Intervjuerna ställdes identiska frågor vid första och andra tillfällena. Först ombads respondenten skatta hur många gånger denne varit arbetsledare, därefter ställdes sju frågor. Varje fråga inleddes med att respondenten fick

skatta sitt svar mellan 1–9, därefter ombads respondenten berätta mer om varför denna skattning sattes. De dokumenterade intervjuerna har kvantitativt kodats in i Microsoft Excel och sedan genomgått medelvärdesjämförelser (med hjälp av formeln =MEDEL(AKTUELLA CELLER) i Microsoft Excel). Respondenternas beskrivningar och motiveringar dokumenterades i konceptform, det vill säga de varken spelades in eller realtidstraskriberades. Respondenternas beskrivningar sammanställdes och sorterades utifrån den skattning de gett, beskrivningarna som gav vid de lägsta och högsta svaren sammanställdes sedan till intervjuernas resultat. Resultatet redovisar därmed inte återkommande teman så mycket som bredden i upplevelserna arbetsledningen inneburit. I de fall flera citat bedömdes beskriva samma faktor samgrupperas dom, de enskilda svaren ska därmed läsas och värderas som individuella och inte som talande för en kollektiv upplevelse. De intervjumallarna som användes finns i **bilaga D**. Det totala antalet intervjuer redovisas nedan samt andelen intervjuade arbetsledare som arbetslett ordningsvakterna sporadiskt, det vill säga färre än 11 arbetspass. Det ska noteras att de två arbetsledare som arbetslett oftast, mycket ofta vilket motsvarar fler än 40 tillfällen både tillhörde Södermalm, av de sex som totalt sett arbetslett oftare än sporadiskt kom fem från Södermalm.

INTERVJUUPPFÖLJNING	N INTERVJUER	% SPORADISK
Antal arbetsledares som intervjuats en gång...	17	76%
...enligt plan	13	
...på grund av att respondenten dök upp på slutintervjutillfället men inte var kända som arbetsledare innan	2	
...på grund av att första intervjun vecka 27 ej blev av	2	
Antal arbetsledare som intervjuats två gånger	12	81%
TOTAL ANTAL GENOMFÖRDA INTERVJUER	29	79%

Tabell 13 Antal genomförda intervjuer och andelen sporadisk arbetsledning.

Slutrapportens grad av genererad evidens

Slutrapporten har inte den design som krävs för att besvara vilka *direkta* effekter ordningsvakternas arbete har haft. Dock undersöks möjliga *indirekta effekter* på anmälda brott och upprättade händelserapporter. Nedan anges vilken grad av evidens slutrapportens resultat bedöms ha av författaren. Värderingen görs utifrån Maryland Scale of Scientific Methods, (SMS) (Sherman et al, 1998), en femgradig skala som värderar hur tillförlitlig en design är på att tillskriva att ett resultat beror på en viss handling och inte kan förklaras av andra förklaringar. Ju högre nivå desto högre tillförlitlighet. SMS graderingen anges även i resultatdelen.

KOMPONENT	NIVÅ	VÄRDERING
Generella effekter på anmäld brottslighet och händelserapporter	4	Före- och eftermätningar på två interventions- och två kontrollenheter, kontrollenheter har matchats mot interventionsenheterna.
Patrulltid och antal omhändertagna	2	Före- och eftermätning, förändringar jämförs inte mot kontrollenheter utan endast mot eget utfall.
Polisiär ledning och styrning	1	Tidsseriemätningen som mäter korrelativa upplevelser av polisiär ledning och styrning.

Tabell 14 Evidensgradering för de olika effektutvärderingarna

Det ska tilläggas att ett korrelativt resultat inte är ointressant. Vid kausalitet kan även korrelativa samband observeras men korrelativa effekter kan uppstå av andra förklaringar. Det kan således vara kostnadseffektivt att undersöka om korrelation finns innan en mer komplex design som undersöker kausalitet används.

Metoddiskussion

Nedan diskuteras begränsningar och svagheter i designen samt hur dessa har kompenserats när så varit möjligt.

Tidsseriemätningarna

En av projektets svagheter avser det antal ordningsvakter som jobbat under projektet. Det låga antalet skapar en liten massa av information att analysera. Detta faktum vägs till viss del upp av det höga antal genomförda mätningar avseende ordningsvakternas upplevelser och inställningar har undersökts. De veckovisa mätningarna har dock inte följts upp med en bortfallsanalys varpå anledningen till uteblivet svar vare sig det är oproblematiske (såsom ledighet eller sjukdom) som försvårande för resultatet (exempelvis ovilja) inte kan redovisas. Antal svar och eventuellt antal uteblivna svar har inte spårats, även om det vore möjligt då ordningsvakterna hade unika men anonyma enkätalias, då det även skulle hota deras anonymitet. Således har det inte undersökts huruvida en ordningsvakt, som kanske gett en lägre skattning har undvikit att svara trots att denna har jobbat de senaste sju dagarna. Risken att situationen *kan ha uppstått* förhöjs av det faktum att enkäterna har delats ut av de personer som ordningsvakterna sedan, i någon grad, bedömer. Ordningsvakternas initiala och löpande höga värderingar talar dock ett tydligt språk, det finns även dippar i de lokala värderingarna, se **bilaga G** som också pekar på att ordningsvakterna *har gett* lägre skattningar. På varje enkät har kontaktuppgifterna till delprojektledaren för uppföljningen dessutom funnits tillgängligt varpå det funnits alla möjligheter att kontakta denne ifall det förekommit situationer där ordningsvakter instruerats i sin enkätsifyllnad. Det hade tillförlighetsmässigt sammantaget varit bättre om delats ut av någon annan, den kritiken faller till ingen del på genomförande LPO:n utan inkom på delprojektledaren för utvärderingen tillika rapportförfattaren av slutrapporten¹². Det ska även noteras att ordningsvakterna vid baslinjemätningen hade en påtagligt hög önskad nivå av ledning och styrning, denna följes förvisso av ännu högre skattningar. Det kan

¹² Rapporten har författats av Andreas Lekare, tillika delprojektledare för uppföljningen.

tänkas att dessa nivåer kanske varit mer modesta om de instruerats tydligare vid både baslinje och tidsseriemätningar, en sådan instruktions verkan hade dock kanske klingat av varpå det nuvarande upplägget ändå får anses adekvat för att mäta faktiska inställningar. Det homogena utfallet för ledning och styrning försvårar mer avancerade analyser, såsom exempelvis. korrelationsanalyser utifrån om en viss åtgärd, exempelvis. avvisanden eller avlägsnande, samvarierar med minskat antal händelserapporter. På samma sätt går det heller inte riktigt att uttyda vad i den polisiära ledningen och styrningen (exempelvis. förståelse för uppdraget, möjlighet till coaching och återkoppling) som påverkar utfallet i form av motivation för uppdraget och intresse för polisyrket. Ett annat sätt att tolka detta är möjligen att *hur* polisiär ledning och styrning utövas är *mindre viktigt* jämfört med ordningsvakternas redan existerade intresse för polisyrket och/eller motivationen för uppdraget. Tidsseriemätningar har primärt analyserats med jämförelser av medelvärden, dessa har inte analyserats för att undersöka huruvida de är statistiskt signifikanta, det innebär att eventuella skillnader inte analyseras för att utesluta att de likväl är slumpmässiga, å andra utgör slutrapporten en totalundersökning av alla ordningsvaktens och arbetsledarens inställningar, inget urval har skett i syfte att undersöka inferrens mot en större population, av den anledning försvinner betydelsen av signifikansprövning.

Semistrukturerade intervjuer

De semistrukturerade intervjuerna lider primärt av aspekter som härrör till *när* de genomfördes samt *hur många* som intervjuades. Tidpunkten för genomförandet avser att undermätningen skedde halvvägs in i genomförandet varpå respondenten då åläggs att försöka minnas en ganska lång tidsperiod, detta försvåras ytterligare av att de allra flesta polisiära arbetsledare endast arbetslett ordningsvakterna sporadiskt vilket försvårar återgivandet än mer. Variationen i svaren är dock inte särskilt stor varpå de svar som lämnades ändå tyder på en samstämmighet. Detta vägs även upp av det stora antalet intervjuer som genomförts. Antalet intervjuer försvagas dock av ett bortfall som primärt skedde vid andra intervjuomgången. Respondenterna har inte kommenterat frågornas formulering vilket antyder att de varit lättförståeliga och möjliga att besvara. Det noteras en relativt hög grad av samstämmighet utifrån de kvantitativa skattningarna av projektet vilket *kan antyda* att respondenterna har påverkat varandras uppfattningar. Denna risk bedöms dock som låg då respondenterna ger olika motiveringar till sina skattningar då de uppmanas berätta mer.

Registerdata

Slutrapporten har använt flera olika typer av registerdata. Det primära problemet med dessa har varit att de till sin design ytterst inte kan påstås mäta direkta effekter. De initiala designerna som föreslogs under förstudiefasen hade tydligare intention att kunna generera kausala resultat, de bedömdes dock inte vara tillräckligt relevanta för att användas som design för projektet. För att utröna huruvida ordningsvakternas effekt varit effekt skulle primärt genomförandegrad/metodtrohet/behandlingsintegritet/compliance (nedan genomförandegrad+) värderas, exempelvis, hade projektet haft uttryckliga intentionen att

mäta den brottsreducerande och ordningsupprätthållande effekten av ordningsvakternas närvaro vid torg A skulle det först tydligt behöva kommuniceras innan genomförandet, därefter skulle genomförandegrad+ behöva beräknas, exempelvis skulle testet kunna formuleras jämligt ”ordningsvakterna ska besöka torg A varje dag mellan under (period)”. Därefter skulle den faktiska behandlingen behövt undersökas, för att dra slutsatser om *dosen*, det vill säga *ett* dagligt besök varit effektivt, skulle en viss grad av genomförande kunna beläggas, traditionellt sätt skulle en 95 procent genomförandegrad+ behövas. Det vill säga av 100 dagar av beslutad närvaro skulle det behövas minst 95 dagar av konstaterad närvaro för att sedan gå vidare och undersöka om behandlingen fått effekt. Då denna information inte finns faller nyttan med möjligheten att analysera effekten av faktiskt närvaro vid LPO Skärholmens två mikroplatser. Detta blir särskilt aktuellt om platsen inte besätts *dagligen*, det vill säga måndag till fredag, det vill säga i en större reell omfattning än att de *varje dag de jobbar* ska besöka platserna. Registerdatas primär svaghet härrör alltså från aspekter som härrör till intern validitet, dvs mäter registerdata faktiskt det vi tänker att den ska mäta. För att i någon grad öka tillförlitligheten i registerdatan, trots de designmässiga bristerna, har kontrollenheter använts. Dessa är dock få och tidsserierna i utfallen undersöks inte närmre. Förändringar i brottslighet och upprättade händelserapporter som inträffade mellan 23.01-07.59 har inte analyserats då ordningsvakterna ytterst sällan tjänstgjort dessa tider. Analyserna tar inte hänsyn till genomförandegrad+ eller dos vilket vore relevant att undersöka om det vore slutrapportens intention att utröna om ordningsvakternas arbete på viss avgränsad plats har reducerat brottsligheten eller minskat samtal till polisen. Ytterst få svenska effektutvärderingar av brottsbekämpande metoder förhåller sig dock till genomförandegrad+ eller doseffekt, dessvärre ej heller denna. Metodologiskt undersökts brottskategorier inte brottskoder, i en brottskategori kan det rymmas minskningar liksom ökningar av enskilda brottskoder som inte syns. Utmaning att använda brottskoder är dock att massan data att analysera snabbt kan spådas ut, detta kan kompenseras med att brott istället mäts utifrån brottskada. Förvarandet är inte okomplex, enskilda grova brott kan få högt genomslag, optimalt vore då kanske att använda flera olika mått men då slutrapporten inte har haft en effektutvärdering som primärt syfte har denna tanke inte underhållits närmre. Den undersökta brottsligheten blandar vissa brott som mer sannolikt anmäls av målsägare med de som snarare primärt upptäcks av poliser, dessa brottskoder är dock relativt få sätt till de övriga undersökta och den stora kategorin, narkotikabrott, som redovisas enskilt. Ett sätt att stärka det möjliga kausala antaganden är att se om behandlade- och kontrollområden hade en likartad trend *innan* införandet av interventionen man utvärderar (parallell trends assumption). Detta har inte undersökts inom ramen för denna studie, varför den interna validiteten (hur säkra vi kan vara på att den effekt i utfall vi noterar faktiskt beror på interventionen och inte något annat) bedöms lägre än om den annars skulle ha undersökts. Resultaten ska med andra ord tolkas med viss försiktighet rörande sambandet mellan förändringar i utfall och förekomsten av polisiära ordningsvakter.

Bilaga C, Följebrev, baslinje & tidsserieenkät

INFORMATION AVSSENDE UPPFÖLJNING & UTVÄRDERING
ORDNINGSVAKTER I POLISENS VERKSAMHET

Hej,

Varmt välkommen till polisen och pilotprojektet för ordningsvakter i polisens verksamhet!

Detta brev innehåller information om hur pilotprojektet kommer följas upp och utvärderas. Pilotprojektet är designat för att följa flera parametrar som bedömts viktiga att utvärdera, dels

- vilka åtgärder ni utför,
- hur ni uppfattar att leder och styr er,
- vilken avlastning ert arbete bidrar till och
- er inställning till polisens verksamhet och polisycket.

Uppföljningen kommer att genomföra på följande sätt

1. Ni kommer varje vecka att få enkät bestående av några enskilda frågor. Enkäten kommer delas ut och samlas in vid det LPO ni kommer tjänstgöra. Det kommer vara samma enkät varje vecka ni tjänstgör. Syftet med denna design är för att se om och hur svaren förändras över tiden pilotprojektet pågår. Ni kommer svara anonymt men kommer erhålla ett uppföljnings-ID. Ert svar är oerhört viktigt att erhålla och centralt för att följa pilotprojektets effekter. Vi kommer använda det för att följa hur era individuella svar utvecklas över tid men kommer inte veta vem som är vem. Ditt unika uppföljnings id är

SK 1

Spara ID på ett säkert sätt, lägg förslagsvis in det i er mobiltelefon men avslöja inte ert ID för någon inom polisen. Ni erhåller även ett klistermärke med ert ID med detta brev.

2. Vid pilotprojektets sista dag kommer vi genomföra en After-Action Review (AAR) där samtliga inblandade kommer samlas för att dela erfarenheter och intryck samt lärdomar och rekommendationer
3. De som arbetsleder er kommer att intervjuas vid två tillfällen under pilotprojektet.

Uppföljningen och utvärderingen genomförs av

1. Andreas Lekare, gruppchef vid Analyscenter
2. Erik Begler, controller vid verksamhetsstyrning och analys
3. Lars Lewenhagen, analytiker vid Analyscenter

Kontakta oss vid frågor och/eller kommentarer.

Vi äskar härmed om ert bidrag att bevaka att enkätutdelningen fungerar som det ska, meddela oss vid avvikelser! Vi är glada att detta projekt blir av och ser fram emot att följa ert arbete under tiden!

Än en gång varmt välkomna!

Andreas Lekare
Andreas.lekare@polisen.se
0722355080

Figur 7 Följebrev alla ordningsvakter erhölet med alias, i detta fall SK 1.

BASLINJEMÄTNING

DEL 1. I UPPGIFTER OM DATUM SAMT DIG SJÄLV

Ange dagens datum	

Ange ditt utvärderings-ID (kryssa för ditt ID)											
SK 1	SK 2	SK 3	SK 4	SK 5	SK 6	SK 7	SK 8	SK 9	SK 10	SK 11	SK 12
SÖ 1	SÖ 2	SÖ 3	SÖ 4	SÖ 5	SÖ 6	SÖ 7	SÖ 8	SÖ 9	SÖ 10	SÖ 11	SÖ 12
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

SK = Skärholmen. SÖ = Södermalm.

DEL 2. BESVARA NEDAN FRÅGOR UTIFRÅN DIN INSTÄLLNING

I vilken utsträckning anser du att det är viktigt att du...	INTE ALLS	VRS DEL	VRS DEL	VRS DEL	NEUTRAL	NEUTRAL	STOR	STOR	MYCKET STOR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
... får tydliga instruktioner vad du ska göra									
... förstår varför du ska göra utföra en viss arbetsuppgift									
... får coachning hur dina arbetsuppgifter kan utföras									
... får återkoppling på ditt arbete									
... ges möjlighet att ställa frågor om ditt uppdrag?									
... har möjlighet att ta egna initiativ									

I vilken utsträckning är du sammantaget...	INTE ALLS	VRS DEL	VRS DEL	VRS DEL	NEUTRAL	NEUTRAL	STOR	STOR	MYCKET STOR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
... motiverad påbörja uppdraget som ordningsvakt inom polisens verksamhet?									
... intresserad av att i framtiden bli polis?									

Figur 8 Baslinjemätning, ledarskap som alla ordningsvakter fyllde i första dagen.

TIDSERIEMÄTNING

DEL 1. I DU OCH HUR DU JOBBAT DE SENASTE 7 DAGARNA

Ange dagens datum

Ange ditt utvärderings-ID (kryssa för ditt ID)

SK 1	SK 2	SK 3	SK 4	SK 5	SK 6	SK 7	SK 8	SK 9	SK 10	SK 11	SK 12
SÖ 1	SÖ 2	SÖ 3	SÖ 4	SÖ 5	SÖ 6	SÖ 7	SÖ 8	SÖ 9	SÖ 10	SÖ 11	SÖ 12

SK = Skärholmen. SÖ = Södermalm.

Vilka dagar jobbade du förra veckan? (Sätt kryss för varje dag)

MÅN	TIS	ONS	TORS	FRE	LÖR	SÖN

DEL 2. BESVARA NEDAN FRÅGOR UTIFRÅN DIN INSTÄLLNING

I vilken utsträckning har du de senaste 7 dagarna...	INTE ALLS		VÄRDE		NEUTRAL		STOR		MYCKET STOR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
... fått tydliga instruktioner vad du ska göra									
... förstått varför du ska göra utföra en viss arbetsuppgift									
... fått coaching hur dina arbetsuppgifter kan utföras									
... fått återkoppling på ditt arbete									
... getts möjlighet att ställa frågor om ditt uppdrag?									
... haft möjlighet att ta egna initiativ									

I vilken utsträckning är du nu...	INTE ALLS		VÄRDE		NEUTRAL		STOR		MYCKET STOR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
... motiverad att fortsätta jobba som OV inom polismyndigheten?									
... intresserad av att bli polis?									

Figur 9 Tidsseriemätning som fylldes i av alla ordningsvakter varje vecka.

Bilaga D, Mall, semistrukturerade intervjuer

DEL 1. OM RESPONDENTEN/INTERVJUAREN									
Dagens datum	Namn respondent	Intervjuare	N Intervju						

DEL 2. OM INTENSITET/ERFARENHET		
Hur många dagar har du arbetslett POV de senaste 3 månaderna?		
0		INTE ALLS
0 - 10		SPORADISKT
11 - 19		SALLAN
20 - 29		MINDRE OFTA
30 - 39		OFTA
40+		MYCKET OFTA

DEL 2. DEN POLISANSTÄLLEDDES INSTÄLLNING										
I vilken utsträckning bedömer du att...	INTE ALLS	1	2	3	4	5	6	7	8	9
... det funnits meningsfulla arbetsuppgifter för POV?										
Berätta mer										
... har POV utfört sina arbetsuppgifter tillfredställande?										
Berätta mer										
... har POV bidragit så ni kan jobba med bredden eller djupet i er lägesbild										
Berätta mer										
... uppfattar du att POV sammantaget varit motiverade att utföra sitt uppdrag?										
Berätta mer										
... skulle du sammantaget rekommendera svensk polis att fortsatt nyttja POV?										
Berätta mer										
... har projektet sammantaget varit en belastning – avlastning	BELASTNING					BÅDE OCK				AVLASTNING
Berätta mer										
... har POV i huvudsak arbetsletts reaktivt – planerat	REAKTIVT					BÅDE OCK				PLANERAT
Berätta mer										

DEL 4. STYRNING/INTERVJUARENS BEDÖMNING			
Hur har de styrt POV, hur har de fått uppdrag och återkoppling			
BEDÖMNING, Den beskrivna styrningen är	MINDRE SJÄLVSTÄNDIG NÄRA	BÅDE OCK	MER SJÄLVSTÄNDIG PÅ DISTANS

Figur 10 Intervjumall som användes vid första intervjuomgången.

DEL 1. OM RESPONDENTEN/INTERVJUAREN			
Dagens datum	Namn respondent	Intervjuare	N Intervju

DEL 2. OM INTENSITET/ERFARENHET		
Hur många dagar har du arbetslett POV de senaste 3 månaderna?		
0		INTE ALLS
0 - 10		SPORADISKT
11 - 19		SALLAN
20 - 29		MINDRE OFTA
30 - 39		OFTA
40+		MYCKET OFTA

DEL 2. DEN POLISANSTÄLLEDAS INSTÄLLNING									
I vilken <i>utsträckning</i> bedömer du att...	INTE ALLS	LITET DEL	MIDDELSTOR	STOR	BÅDE OCK	STOR	BÅDE OCK	STOR	BÅDE OCK
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
... det funnits <i>meningsfulla arbetsuppgifter</i> för POV?									
Berätta mer									
... har POV <i>utfört sina arbetsuppgifter</i> tillfredställande?									
Berätta mer									
... har POV bidragit så ni kan jobba med bredden eller djupet i er <i>lägesbild</i>									
Berätta mer									
... uppfattar du att POV sammantaget varit <i>motiverade</i> att utföra sitt uppdrag?									
Berätta mer									
... skulle du sammantaget <i>rekommendera</i> svensk polis att fortsatt nyttja POV?									
Berätta mer									
... har projektet sammantaget varit en <i>belastning – avlastning</i>	BELASTNING	LITET DEL	MIDDELSTOR	STOR	BÅDE OCK	STOR	AVLASTNING	BÅDE OCK	STOR
Berätta mer									
... har POV i huvudsak arbetslett <i>reaktivt – planerat</i>	REAKTIVT	LITET DEL	MIDDELSTOR	STOR	BÅDE OCK	STOR	AVLASTNING	BÅDE OCK	STOR
Berätta mer									

DEL 4. BISITTARENS FRÅGOR	
OM NÅGOT SVAR VÄSENTLIGT AVVIKER FRÅN FÖRSTA INTERVJUN	

Figur 11 Intervjumall som användes vid sista intervjuomgången.

Bilaga E, Variabler för att extraherad registerdata

Följande variabler har avvänts för att extrahera registerdata

Anmäld brottslighet

ARENDEGRUPPTEXT	BROTTSKOD	BROTTSTEXT
Narkotikabrottslighet	5010	Narkotikastrafflagen, innehav
	5011	Narkotikastrafflagen, bruk
	5005	Narkotikastrafflagen, överlåtelse, inkl. vårdslöshet med narkotika
	5015	Dopningslagen, Innehav, inkl. grov
	5016	Dopningslagen, Bruk, inkl. grov
	5014	Dopningslagen, Överlåtelse, inkl. grov
	5004	Narkotikastrafflagen, framställning, inkl. vårdslöshet med narkotika
Tillgrepps- och skadegörelseb.	1205	Skadegörelse, mot stat, kommun, landsting, ej klotter
	1201	Skadegörelse, på motorfordon, ej genom brand
	1208	Skadegörelse, klotter mot kollektivtrafiken
	1212	Annan skadegörelse (ej klotter)
	1209	Skadegörelse, övrigt klotter
	1210	Skadegörelse, genom brand (ej på motorfordon)
	1211	Skadegörelse, bilbrand eller brand på annat motorfordon (ej mordbrand, 1301)
Våld mot kvinnor	9374	Misshandel, ej grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, utomhus
	9376	Misshandel, grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, utomhus
	9373	Misshandel, ej grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom släktskap/familj, utomhus

Våldsbrottslighet	0357	Misshandel, annan än grov, mot man 18 år eller äldre, obekant med offret, utomhus
	9440	Olaga hot, ej internetrelaterat, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
	9447	Olaga hot, ej internetrelaterat, mot man 18 år eller äldre, obekanta
	0367	Misshandel, annan än grov, mot man 18 år eller äldre, obekant med offret, inomhus
	9443	Olaga hot, ej internetrelaterat, mot kvinna 18 år eller äldre, obekanta
	0355	Misshandel, annan än grov, mot kvinna 18 år eller äldre, obekant med offret, utomhus
	1705	Hot mot tjänsteman, förgripelse mot tjänsteman
	1703	Våld mot tjänsteman, mot ordningsvakt
	9378	Misshandel, ej grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, utomhus
	9446	Olaga hot, ej internetrelaterat, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation
	9810	Rån mot privatperson, ej äldre/funktionsnedsatt, 18 år eller äldre, utan skjutvapen, utomhus
	1704	Våld mot tjänsteman, mot övriga tjänstemän
	0451	Olaga hot mot flicka under 18 år, ej internetrelaterat
	9806	Rån mot privatperson, ej äldre/funktionsnedsatt, under 18 år, utan skjutvapen, utomhus
	9312	Misshandel, ej grov, mot pojke 7-14 år, bekant med offret, utomhus
0328	Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, utan användning av skjutvapen, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation	

9380	Misshandel, grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, utomhus
9812	Rån mot privatperson, ej äldre/funktionsnedsatt, 18 år eller äldre, med skjutvapen, utomhus
0311	Fullbordat mord, dråp eller misshandel med dödlig utgång utan användning av skjutvapen mot man/pojke
9441	Olaga hot, ej internetrelaterat, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom släktskap/familj
9361	Misshandel, ej grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, utomhus
0365	Misshandel, annan än grov, mot kvinna 18 år eller äldre, obekant med offret, inomhus
0652	Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot flicka under 15 år, utomhus
9357	Misshandel, ej grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, utomhus
9444	Olaga hot, ej internetrelaterat, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
9445	Olaga hot, ej internetrelaterat, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom släktskap/familj
0377	Misshandel, grov, mot man 18 år eller äldre, obekant med offret, utomhus
9319	Misshandel, ej grov, mot pojke 15-17 år, obekant med offret, utomhus
9311	Misshandel, ej grov, mot pojke 7-14 år, obekant med offret, utomhus
1701	Våld mot tjänsteman, mot polisman om våldet beräknas medföra att polismannen inte blir arbetsoförmögen eller blir arbetsoförmögen under kortare tid än ett dygn
0453	Olaga hot, mot pojke under 18 år, ej internetrelaterat

9304	Misshandel, ej grov, mot pojke 0-6 år, bekant med offret, utomhus
0684	Försök till våldtäkt inkl. grov (1 §), mot flicka 15-17 år, utomhus
9442	Olaga hot, ej internetrelaterat, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation
0855	Rån, utan skjutvapen, övrigt rån
0387	Misshandel, grov, mot man 18 år eller äldre, obekant med offret, inomhus
9317	Misshandel, ej grov, mot flicka 15-17 år, obekant med offret, utomhus
0412	Grov kvinnofridskränkning
9310	Misshandel, ej grov, mot flicka 7-14 år, bekant med offret, utomhus
9642	Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, obekanta, utomhus
0459	Olaga hot mot grupp, ej internetrelaterat
0337	Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, med användning av skjutvapen, mot man 18 år eller äldre, obekanta
9318	Misshandel, ej grov, mot flicka 15-17 år, bekant med offret, utomhus
0325	Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, med användning av skjutvapen, mot kvinna 18 år eller äldre, obekanta
0313	Fullbordat mord, dråp eller misshandel med dödlig utgång med användning av skjutvapen mot man/pojke
9320	Misshandel, ej grov, mot pojke 15-17 år, bekant med offret, utomhus

0329	Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, utan användning av skjutvapen, mot man 18 år eller äldre, obekanta
9301	Misshandel, ej grov, mot flicka 0-6 år, obekant med offret, utomhus
9363	Misshandel, grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, utomhus
0871	Rån, utan skjutvapen, mot taxi
9634	Försök till våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, obekanta, utomhus
0892	Rån utan skjutvapen, mot privatperson, äldre/funktionsnedsatt, utomhus
0385	Misshandel, grov, mot kvinna 18 år eller äldre, obekant med offret, inomhus
9639	Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, utomhus
0870	Rån, utan skjutvapen, mot butik
0375	Misshandel, grov, mot kvinna 18 år eller äldre, obekant med offret, utomhus
9309	Misshandel, ej grov, mot flicka 7-14 år, obekant med offret, utomhus
9377	Misshandel, ej grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom släktskap/familj, utomhus
9808	Rån mot privatperson, ej äldre/funktionsnedsatt, under 18 år, med skjutvapen, utomhus
9641	Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, utomhus

	1702	Våld mot tjänsteman, mot polisman om våldet beräknas medföra att polismannen är arbetsoförmögen under ett dygn eller längre tid.
	9302	Misshandel, ej grov, mot flicka 0-6 år, bekant med offret, utomhus
	0688	Fullbordad våldtäkt inkl. grov (1 §), mot flicka 15-17 år, utomhus
	9303	Misshandel, ej grov, mot pojke 0-6 år, obekant med offret, utomhus
	9344	Misshandel, grov, mot pojke 15-17 år, bekant med offret, utomhus
	0864	Rån, med skjutvapen, mot butik
	9658	Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot man 18 år eller äldre, obekanta, utomhus
Övrig brottslighet	4024	Köp av sexuell tjänst
	0414	Ofredande mot grupp
	1706	Våldsamt motstånd
	4132	Grovt vapenbrott, synnerligen grovt vapenbrott, innehav av annat vapen
	0432	Kränkande fotografering
	9472	Olaga intrång, inkl. grovt
	4128	Grovt vapenbrott, synnerligen grovt vapenbrott, innehav av pistol, revolver, start-, signalvapen och tårgasvapen
	0513	Ärekränkingsbrott. förtal, förolämpning, förtal av avliden, mot man 18 år eller äldre, ej internetrelaterat
	0669	Sexuellt utnyttjande av flicka under 15 år
	1604	Hets mot folkgrupp
	4081	Annat brott mot vapenlagen
4130	Grovt vapenbrott, synnerligen grovt vapenbrott, innehav av automatvapen (inkl. kulsprutepistol)	

0511	Ärekränkingsbrott. förtal, förolämpning, förtal av avliden, mot kvinna 18 år eller äldre, ej internetrelaterat
1709	Övergrepp i rättssak
5047	Olovlig försäljning av alkohol, inkl. grov, olovligt innehav av alkohol
0429	Ofredande mot pojke under 18 år
4131	Vapenbrott, ej grovt, innehav av annat vapen
0428	Ofredande mot flicka under 18 år
0509	Ärekränkingsbrott. förtal, förolämpning, förtal av avliden, mot pojke under 18 år, ej internetrelaterat
8008	Miljöbalken, nedskräpning
5017	Lag om tobak och liknande produkter
4067	Olovlig befattning med punkskattepliktiga varor
0673	Sexuellt övergrepp inkl. grovt mot barn (6 §), mot flicka under 15 år
0610	Utnyttjande av barn under 18 år genom köp av sexuell handling
4127	Vapenbrott, ej grovt, innehav av pistol, revolver, start-, signalvapen och tårgasvapen
0681	Kontakt för att träffa en flicka under 15 år i sexuellt syfte
5018	Lag om tobaksfria nikotinprodukter
1617	Involverande av en underårig i brottslighet
5043	Olovligt anskaffande av alkohol, olovlig hantering av alkohol
5045	Alkohollagen, olovlig befattning med sprit genom förvärv, innehav m.m. av sprit eller spritdrycker som är olovligt tillverkade
6156	Sexuellt ofredande mot flicka under 15 år, ej på internet
1313	Allmänfarlig ödeläggelse genom sprängning inkl. grovt, förberedelse, försök, stämpling m.m.

1311	Sabotage mot blåljusverksamhet inkl. grovt
4024	Köp av sexuell handling
6160	Sexuellt ofredande mot flicka 15-17 år, ej på internet
6162	Sexuellt ofredande mot pojke 15-17 år, ej på internet
9406	Olaga frihetsberövande, mot flicka under 18 år
1713	Förolämpning mot tjänsteman
1312	Allmänfarlig ödeläggelse genom sprängning inkl. grovt, fullbordat
9405	Människorov
5049	Brott mot tobakslagen
0507	Ärekränkingsbrott. förtal, förolämpning, förtal av avliden, mot flicka under 18 år, ej internetrelaterat
6158	Sexuellt ofredande mot pojke under 15 år, ej på internet
6146	Sexuellt övergrepp inkl. grovt mot flicka under 15 år, ej på internet
4080	Grovt vapenbrott, synnerligen grovt vapenbrott. överlåtelse eller utlåning av skjutvapen
4141	Grov narkotikasmuggling, synnerligen grov narkotikasmuggling
6130	Sexuellt övergrepp inkl. grovt (2 §), mot flicka 15-17 år, ej på internet
1617	Involverande av en underårig i brottslighet

Sträng för replikering:

4141, 5004, 5005, 5010, 5011, 5013, 5014, 5015, 5016, 1201, 1205, 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 0310, 0311, 0312, 0313, 0325, 0328, 0329, 0336, 0337, 0355, 0357, 0365, 0367, 0375, 0377, 0385, 0387, 0412, 0451, 0453, 0459, 0640, 0652, 0684, 0688, 0855, 0870, 0892, 1701, 1702, 1703, 1704, 1705, 9302, 9304, 9309, 9310, 9311, 9312, 9317, 9318, 9319, 9320, 9333, 9335, 9336, 9343, 9344, 9357, 9359, 9361, 9373, 9374, 9375, 9376, 9377, 9378, 9380, 9440, 9441, 9442, 9443, 9444, 9445, 9446, 9447, 9607, 9633, 9634, 9639, 9641, 9642, 9661, 9806, 9808, 9810, 9812, 1311, 1312, 1313, 1604, 1617, 1706, 1709, 1713, 0414, 0428, 0429, 0432, 0507, 0509, 0511, 0513, 0610, 0673, 0674, 0681, 0682, 4024, 6146, 6148, 6154, 6156, 6160,

6162, 9405, 9406, 9407, 9472, 4032, 4073, 4074, 4077, 4078, 4080, 4081, 4127, 4128, 4130, 4131, 4132, 5017, 5043, 5047, 5049, 8008, 0856, 0864, 0871, 9301, 9303, 9363, 9658, 0669, 6130, 6158, 4067, 5018, 5045

Upprättade händelserapporter samt dess samgruppering

HOBIT 2	JUSTERING I KUPOL HR-Uppföljning
ALLMÄNFARLIG ÖDELÄGGELSE	
BRÅK	
FYLLERI	
KNIVLAGEN	
LARM ÖVERFALL	
MISSHANDEL	
NARKOTIKABROTT	
OFREDANDE/FÖRARGELSE	
OLAGA HOT	
RÅN	
RÅN VÄPNAT	
SEXUALBROTT	SEDLIGHETSBRÖTT
SKAdegörelse	
STÖLD ÖRIGA	STÖLD ANNAN
VAPENLAGEN	
VÅLD/HOT TJÄNSTEMAN	
VÅLDTÄKT	

Bilaga F, Kompetenshöjande insats

När fyller du i denne enkät?

Ange dagens datum		
Svarar du på enkäten före eller efter?	FÖRE	EFTER

Om din erfarenhet

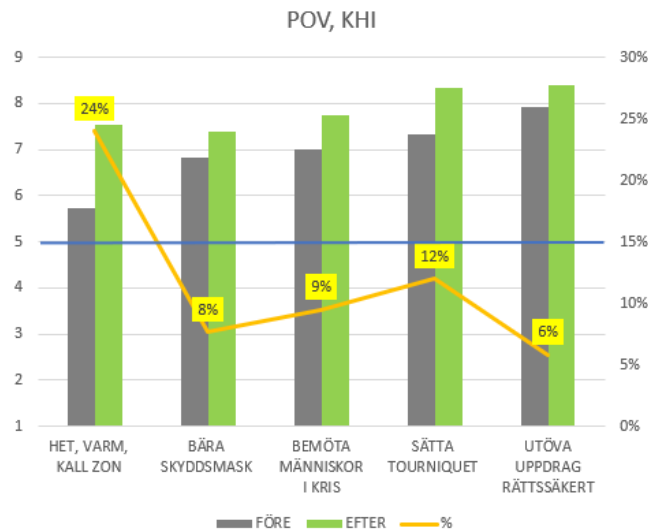
FRÅGA	SVAR
HUR LÄNGE HAR DU VARIT VERKSAM SOM ORDNINGSVAKT? <i>Svara i månader</i>	
HUR GAMMAL ÄR DU? <i>Svara i år</i>	

BESVARA NEDAN FRÅGOR UTIFRÅN DIN NUVARANDE INSTÄLLNING

I vilken utsträckning...	INTE ALLS	1	2	3	4	5	6	7	8	9
... kan du redogöra för vad en het, varm och kall zon är?										
... känner du dig trygg i att utföra dina arbetsuppgifter samtidigt som du bär en skyddsmask ?										
... känner du dig rustad för att bemöta människor som befinner sig i en kris ?										
... kan du sätta en tourniquet för att stoppa en kritisk blödning?										
... kan du utöva ordningsvaksuppdraget i polisens verksamhet på ett rättssäkert sätt.										

Figur 12 Enkät för att utvärdera den kompetenshöjande insatsen

Kompetensutvecklingen utvärderades med en före och efter mätning. Mätningen bestod av två identiska enkäter som ordningsvakterna fyllde i utifrån en självskattning på fem frågor före och efter veckan varpå differensen sen beräknades. Enkäten återfinns i **bilaga F**. Det ska noteras att 5 är en neutral nivå¹³. Gruppen som genomgick den kompetenshöjande insatsen hade därmed redan innan hög självskattad kunskap innan insatsen i alla utom två variabler, 7 motsvarar en hög självskattad kunskapsnivå.

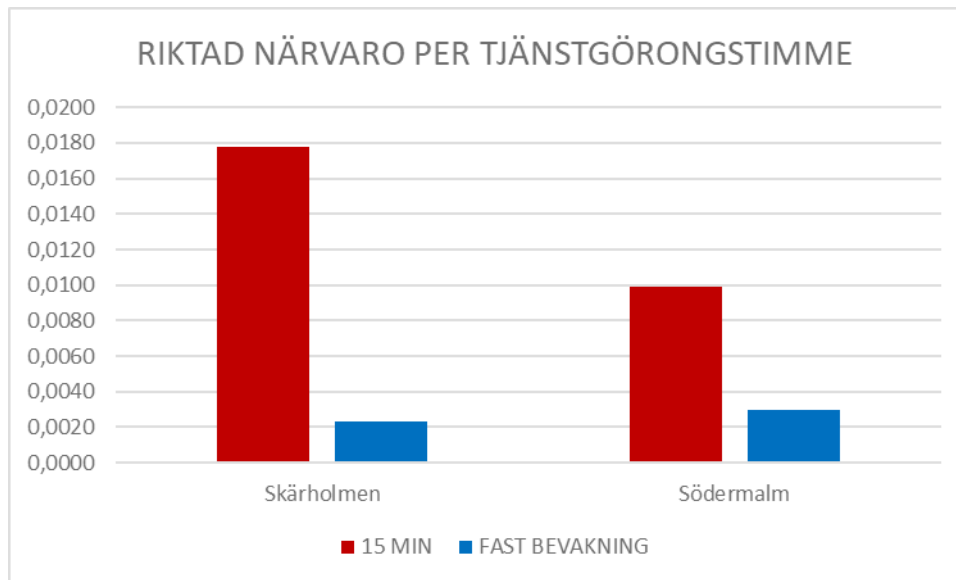

¹³ Vidare noteras följande räckvidder i svar. Het, varm, kall zon, före: 2–9 efter: 5–9. Bärande av skyddsmask, före: 5–9, efter: 4–9. Bemöta människor i kris, före: 5–9, efter: 3–9. Sätta tourniquet, före: 5–9, efter 5–9. Utöva ordningsvaktuppdraget råttsäkert, före: 5–9, efter: 7–9,

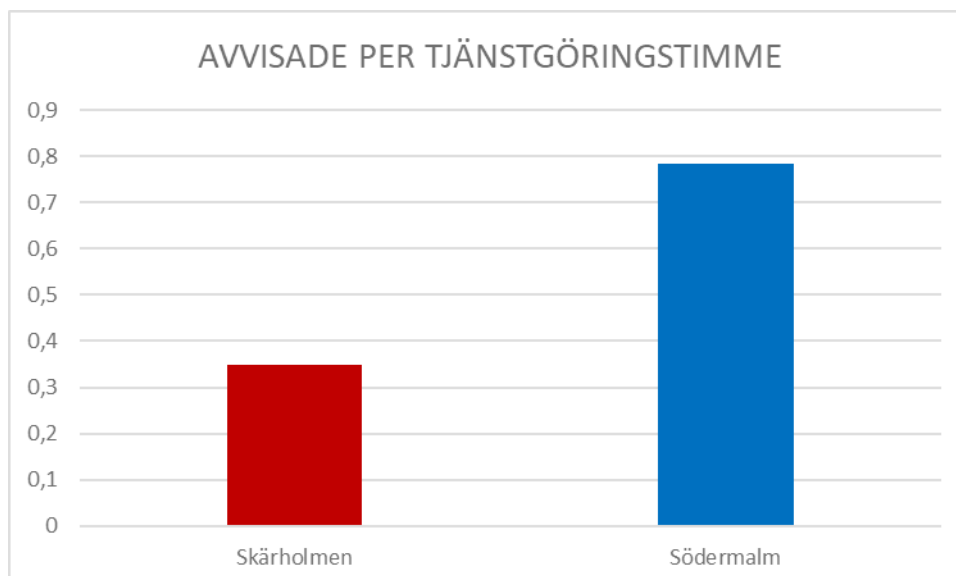
Bilaga G, Lokala skillnader i vidtagna åtgärder

Lokala skillnader i ordningsvakternas åtgärder

Som framgår i avsnitt 6.1 har LPOna haft ett olikt antal ordningsvakter till sitt förfogande. För att göra en jämförelse avseende hur olika ordningsvakterna arbetsletts behöver därmed denna skillnad viktas. Åtgärderna har därmed i detta avsnitt delats per tjänstgöringstimmar för att erhålla ett jämförbart resultat. De lokala skillnaderna visualiseras i fyra grafer, den första redovisar avseende riktad patrullering och mer rörlig 15-minuterspatrullering. De två nästa mäter utfall som snarast sannolikt tillkommit till följd av en närvaro. Den sista visar på skillnader avseende ordningsvakternas kontakt med polisen. Nedan framgår att ordningsvakterna i LPO Skärholmen jobbat mer med 15-minuters-tillsyner. LPO Södermalm har jobbat drygt 50 procent oftare med fast bevakning.

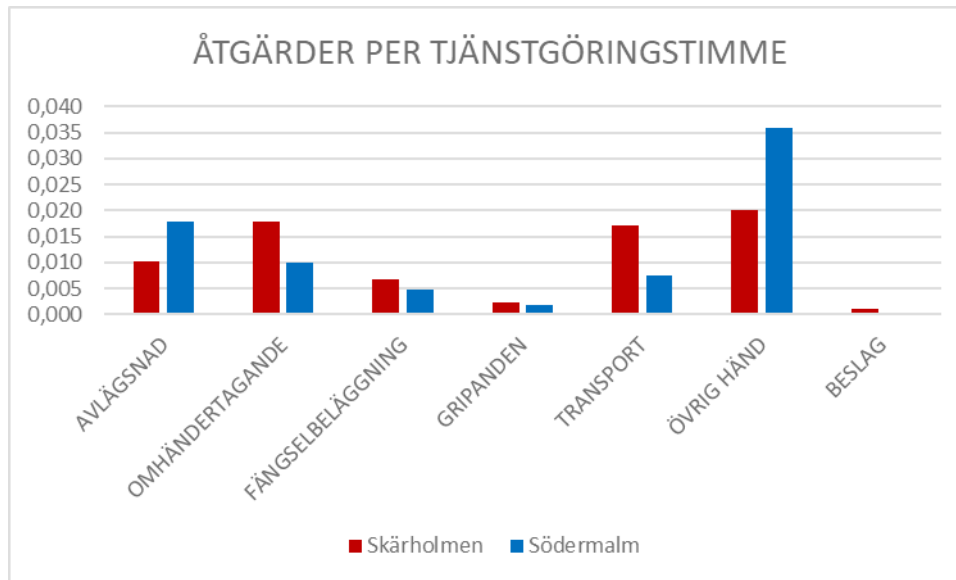

Tabell 15 Antal registrerade närvarande per tjänstgöringstimme. Ordningsvakterna på Södermalm har utfört mer än dubbelt så många avvisanden.

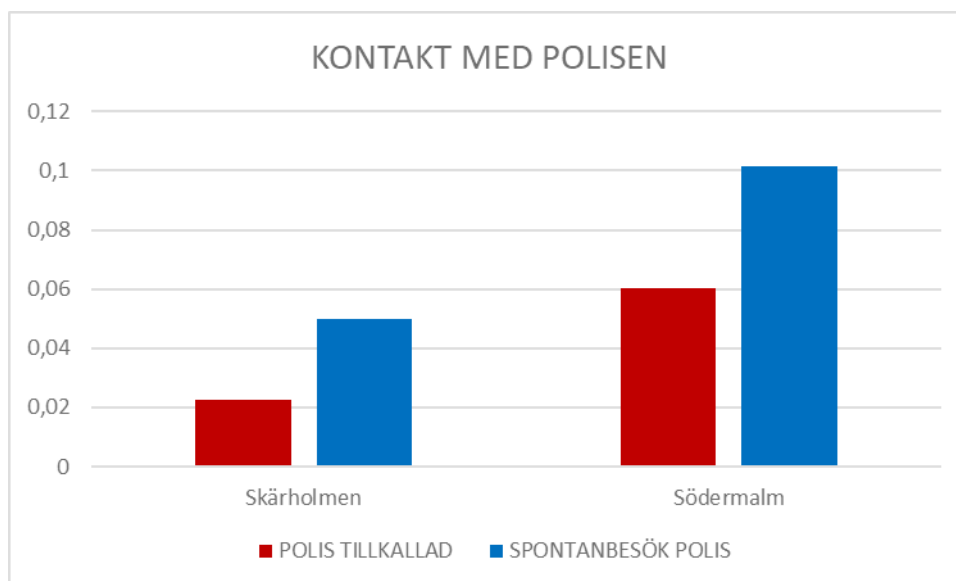

Tabell 16 Skillnad i output, antal avvisade per tjänstgöringstimme

Ordningsvakterna i Skärholmen har dock gjort fler omhändertaganden och transporter. Antalet gripanden och fängselbeläggningen är dock jämlika. Ordningsvakterna som tjänstgjort vid LPO Södermalm har nästan gjort dubbelt så många avlägsnanden.

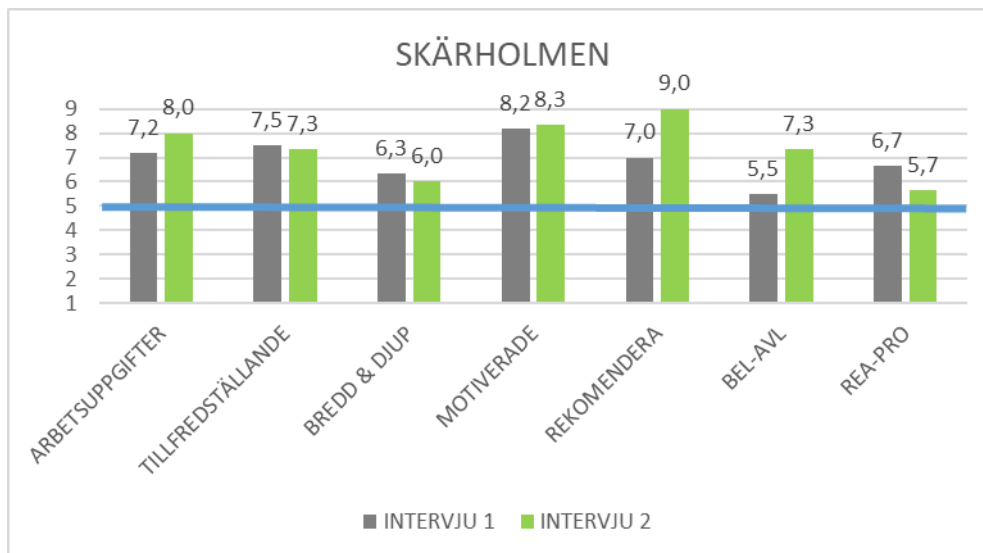

Tabell 17 Skillnader i output exklusive avvisande, vidtagna åtgärder per tjänstgöringstimme

Här näst redovisas även antal registrerade kontakter med poliserna vid de två LPOna. Av nedan graf framgår att ordningsvakterna i LPO Södermalm registrerat en högre grad av kontakt med polisen, de har kallat på polisen tre gånger fler än ordningsvakterna i Skärholmen och har fått mer än dubbelt så många spontana besök. Statistiken behöver inte nödvändigtvis avse kontakter med det egna LPOt.

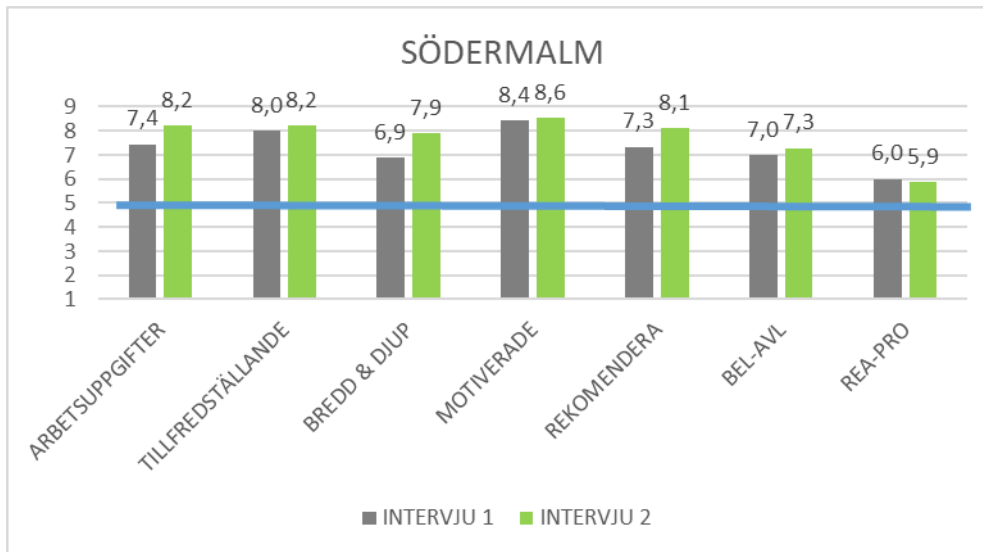

Tabell 18 Angivna tillfällen för kontakt med polisen

Skillnader avseende upplevelsen av att leda och styra

Det föreligger även skillnader avseende dessa svar, både utifrån vilket LPO respondenterna tillhör men även utifrån hur ofta respondenten arbetslett ordningsvakterna. Det ska dock noteras att det, trots skillnader, sammantaget noteras att ordningsvakterna, över olika mätvärden och över tid alltid bedöms generera nytta, om än i varierad grad. Sammantaget redovisar arbetsledarna vid LPO Skärholmen ett visst tapp mellan första och andra intervjutillfället avseende graden av tillfredsställelse samt huruvida ordningsvakterna bidrar till att ett större arbete i bredden och djupet, dock är båda dessa variabler fortsatt på en hög – positiv nivå (medelvärden motsvarande 7.6 respektive 6,3). De sammantagna medelvärdena för fråga 1–5 är 7,2 vid första intervjutillfället och 7,7 vid andra. Arbetsledarna vid LPO Södermalm ger en något högre skattning avseende den nytta de anser ordningsvakterna genererar, det sammantagna medelvärdet för fråga 1–5 vid intervju 1 var 7,6 för intervju 1 och 8,2 för intervju 2.

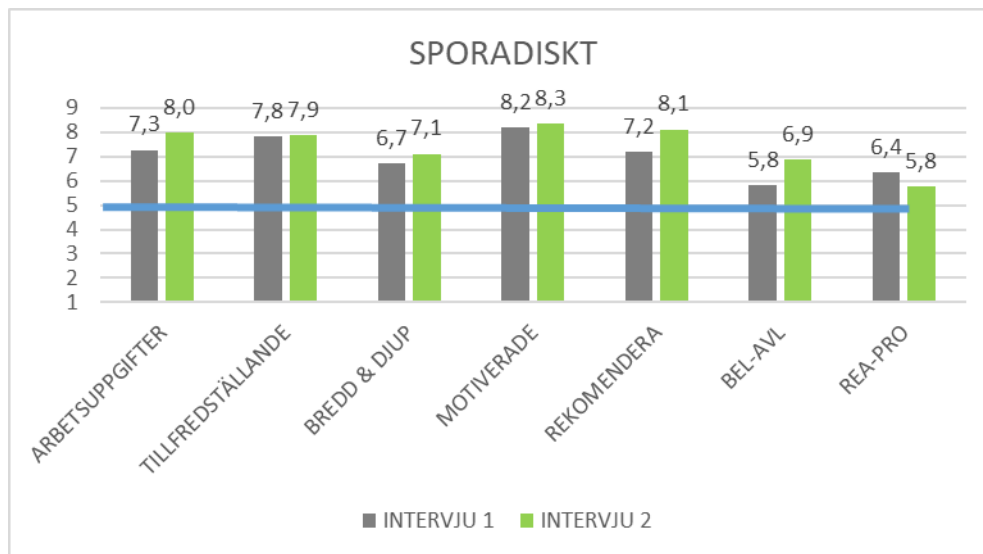
Tabell 19 Förändringar mellan intervju 1–2 för arbetsledare vid LPO Skärholmen

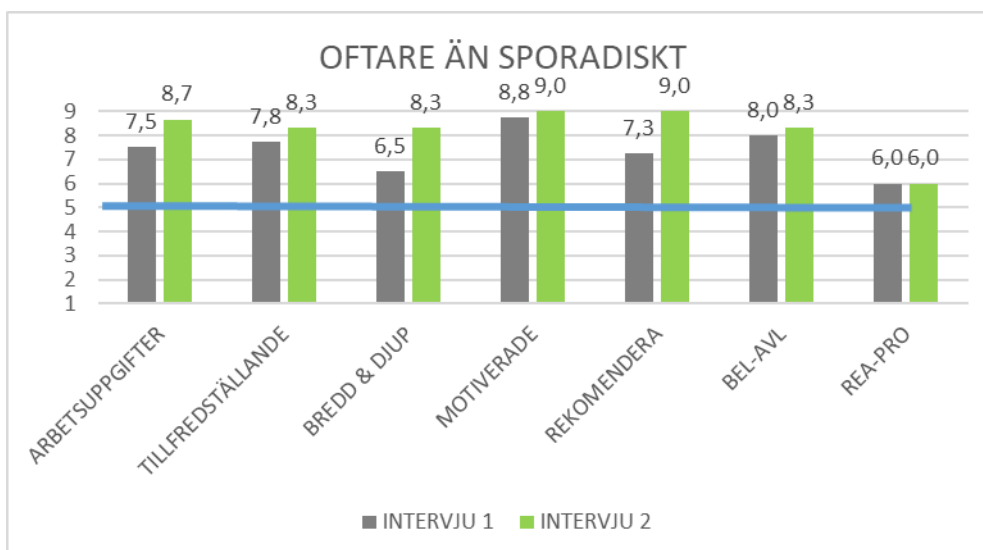
Tabell 20 Förändringar mellan intervju 1–2 för arbetsledare vid LPO Södermalm

Skillnader i upplevelsen av att arbetsleda utifrån hur ofta det skett

Nedan redovisas skillnaderna i svar för de arbetsledare som arbetslett ordningsvakterna utifrån hur ofta de arbetslett ordningsvakterna. Första redovisas svar för de som arbetslett ordningsvakterna sporadiskt, den lägsta frekvensen. Det samlade medelvärdet för det som arbetslett sporadiskt vid första intervju-tillfället var 7,4 och 7,9 vid andra. Den nytta som genereras kan ställas i relation till graden av belastning arbetsledningen innebär, inledningsvis säger gruppen att det var en svag övervikt mot avlastning (5,8) för att sedan gå mot en större grad av avlastning (6,9). En annan skillnad är att de som arbetslett ordningsvakter sporadiskt använder dem mer reaktivt än den som gör det oftare än sporadiskt samt att denna reaktiva inriktningarna ökar för de som arbetsleder sporadiskt men är oförändrad för de som arbetsleder dem oftare. De som arbetslett oftare än sporadiskt har ett högre medelvärde för fråga 1–5 vid första (7,6) och andra (8,7) intervju, de upplever även påtagligt lägre grad av belastning (från 8,0 till 8,3). Båda grupperna var lika försiktigt positiva till om ordningsvakterna bidrag till att lokalpoliserna kunde jobba mer med bredden och djupet i sin lägesbild men de som arbetsledde oftare såg större nytta (från 6,5 till 8,3 jämfört med de som arbetsleder mer sällan, från 6,7 till 7,1). De som arbetsleder oftare utvecklar en starkare rekommendation till svensk polis att fortsätta rekvirera ordningsvakter grad rekommendera svensk polis att fortsätta använda ordningsvakter (från 7,3 till 9,0) jämfört med de som gör det mer sällan (från 7,2 till 8,1), båda grupper är dock mycket positiva inställda till ordningsvakter.

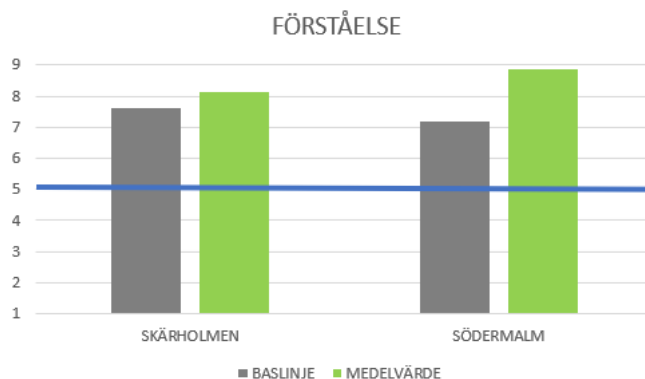
Tabell 21 Förändringar mellan intervju 1–2 för arbetsledare som arbetslett sporadiskt

Tabell 22 Förändringar mellan intervju 1–2 för arbetsledare som arbetslett oftare än sporadiskt

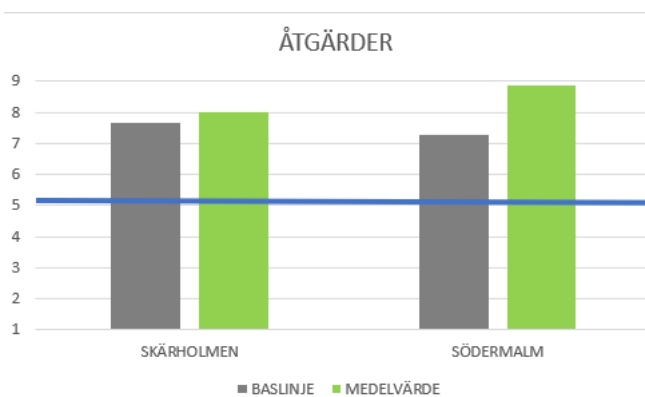
Lokala skillnader den upplevda ledningen och styrningen

Eftersom slutrapporten har inslag av en jämförande fallstudie baserat på skillnader i ledning och styrning redovisas härefter LPOnas utfall för respektive mått, förståelse, åtgärder motivation för uppdraget samt intresse av polisyrket. I samtliga fall jämförs utfallet av tidsserien, mätt som ett medelvärde mot samma ordningsvakters baslinjemätning. I **bilaga H** redovisas veckovisa utvecklingen för tidseriemätningarna vilket ger en mer högupplöst bild över hur det olika variabler varierat över tid. Nedan tabell jämför ”vikten av förståelse för uppdraget” varpå skillnader i både grad av förväntan och utfall noteras, Skärholmens ordningsvakter något hade högre förväntan men utfallet är något lägre än Södermalms. Båda gruppernas förväntningar överträffas dock.

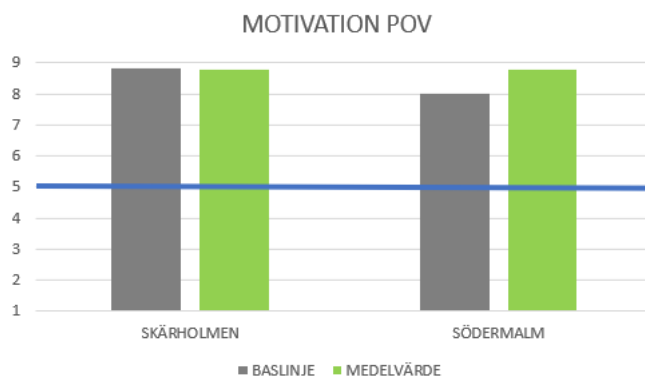
Figur 13 Skillnader i variabeln förståelse.

Härnäst redogörs för skillnader för variabeln ”förutsättningar för att vidta åtgärder”. Det tidigare observerade mönstret, att Skärholmens ordningsvakter ställer högre krav än Södermalms är även närvarande för denna variabel, på samma sätt är utfallet högre för Södermalm än Skärholmen. Skillnaderna är dock relativt små.

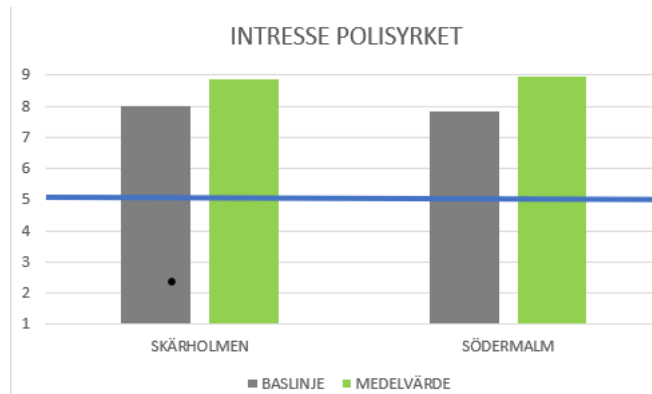
Figur 14 Skillnader i variabeln åtgärder.

Den näst sista variabeln avser motivationen för uppdraget som ordningsvakt i polisens verksamhet. Här noteras att Skärholmens ordningsvakter inledningsvis är något mer motiverade än Södermalms. Sammantaget under piloten planar både grupperna ut på samma nivå.

Figur 15 Skillnader i motivation för ordningsvaktsuppdraget

Slutligen redovisas resultatet för hur intresset för polisycket utvecklas från start och under projektet. Skärholmens ordningsvakter är inledningsvis något mer intresserade än Södermalms men sammantaget landar Södermalms ordningsvakter något högre i självskattning än Skärholmens.

Figur 16 Intresse för polisens uppdrag

Sammantaget visar ovan grafer att både grupperna av ordningsvakter har hög grad av förväntan avseende ledning och styrning men även att den skattade ledningen och styrningen överträffar förväntningarna. Det föreligger dock skillnader mellan grupperna, Skärholmens ordningsvakter hade högre krav och var i högre grad inledningsvis motiverade. Den uppskattade ledningen och styrningen¹⁴ och motivationen ökade mest för ordningsvakterna vid LPO Södermalm, som framgår av nedan tabell. Den samlade motivationen (motivation för uppdraget och intresse för polisycket) slutar på så gott som samma nivå oberoende av vilket LPO har tjänstgjort vid.

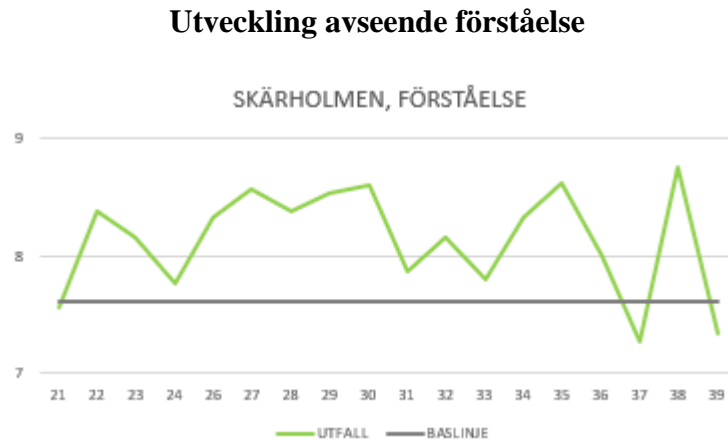
	SKÄRHOLMEN		SÖDERMALM	
	LEDNING & STYRNING	MOTIVATON	LEDNING & STYRNING	MOTIVATON
BASLINJE	45,8	16,8	43,3	15,8
MEDELVÄRDE	48,4	17,6	53	17,7
%	5,7%	4,8%	22,5%	12,0%

Figur 17 Sammantagna skillnader i före och efter värden.

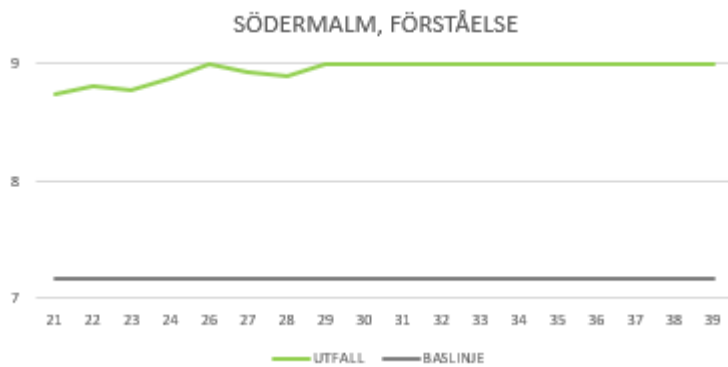
¹⁴ Variabeln har skapats genom att addera summan för de fyra frågor som tillsammans mäter förståelse för uppdraget samt förutsättningar för att vidta åtgärder.

Bilaga H, Tidsseriemätningarna

Observera att den fulla skalan är 1–9. Nedan anges dock bara skillnader i nivåer 7–9 då värdena aldrig gick under 7.

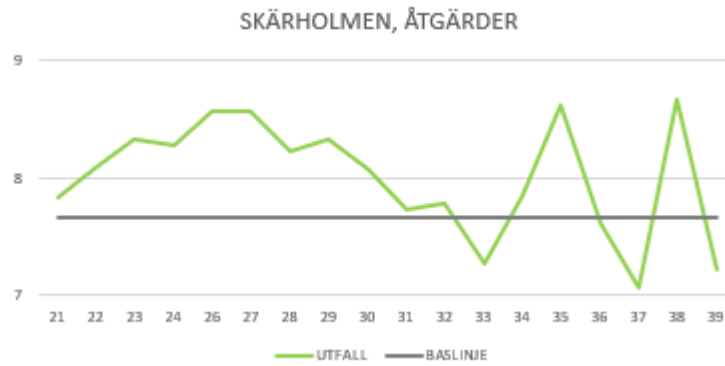

Figur 18 Utvecklingen av variabeln förståelse över tid i LPO Skärholmen

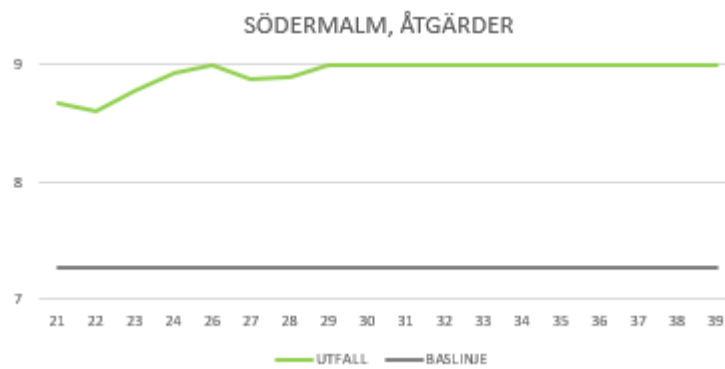

Figur 19 Utvecklingen av variabeln förståelse över tid i LPO Södermalm

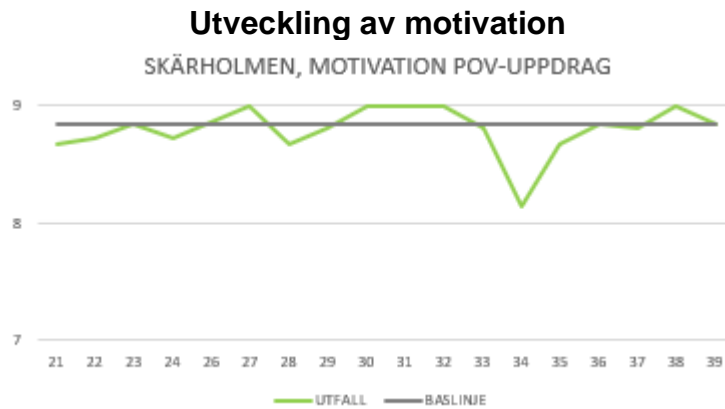
Utveckling av åtgärder

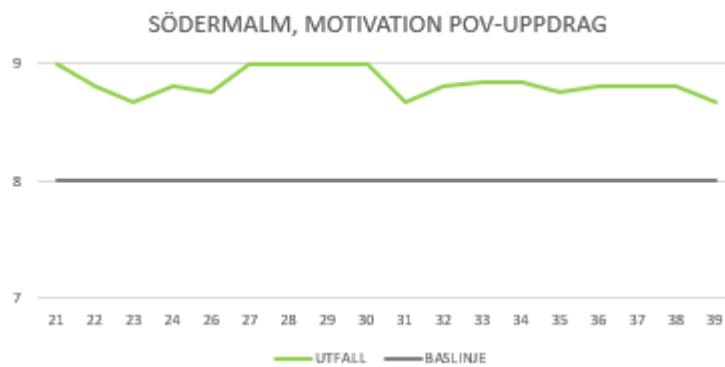
Figur 20 Utvecklingen av variabeln åtgärder över tid i LPO Skärholmen

Figur 21 Utvecklingen av variabeln åtgärder över tid i LPO Södermalm

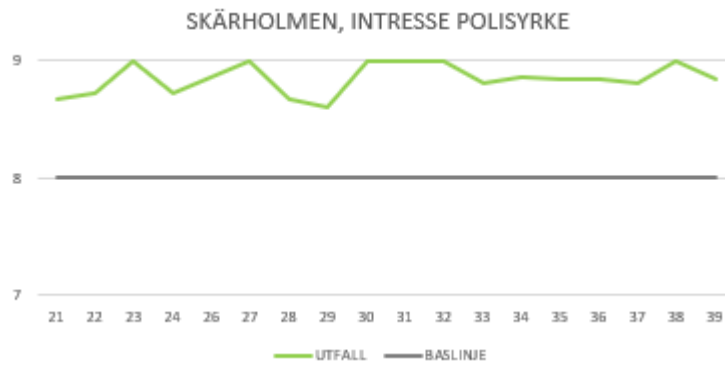

Figur 22 Utveckling av motivation för ordningsvaktuppdrag, LPO Skärholmen

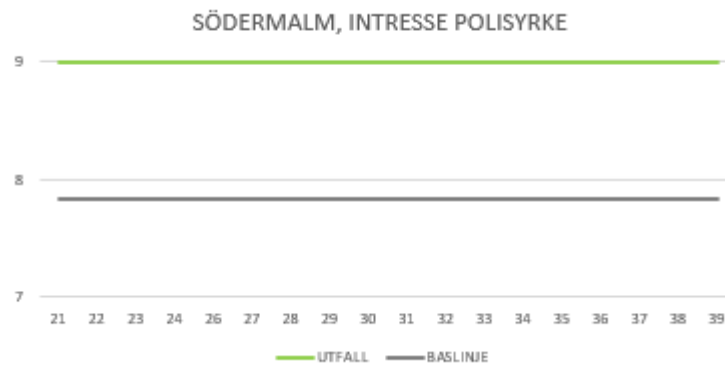

Figur 23 Utveckling av motivation för ordningsvaktuppdrag, LPO Södermalm

Utveckling av intresse för polisycket

Figur 24 Utveckling av intresse för polisycket, LPO Skärholmen

Figur 25 Utveckling av intresse för polisycket, LPO Södermalm

Bilaga I, Resultatbilaga

Anmäld brottslighet, båda interventions-LPOna jämfört med båda kontrollområdena, 08:00-23.00

Område	Före	Efter	%	Kontroll F	Kontroll E	%	DiD	Standardfel	Z-värde	P-värde	Lägsta	Högsta	Sign?
Båda, allt exkl. nark	4464	3944	-11,6%	4303	3550	-17,5%	233	127,518	1,827	0,0677	-17	483	
Båda, skadegörelse etc.	3304	2698	-18,3%	3420	2682	-21,6%	132	110,017	1,200	0,2302	-84	348	
Båda, våld	840	838	-0,2%	608	571	-6,1%	35	53,451	0,655	0,5126	-70	140	
Båda, övrigt	317	408	28,7%	272	297	9,2%	66	35,976	1,835	0,0666	-5	137	
Båda, narkotika	1419	1242	-12,5%	877	827	-5,7%	-127	66,067	-1,922	0,0546	-256	2	

Upprättade händelserapporter, båda interventions-LPOna jämfört med båda kontrollområdena, 08:00-23:00

Händelsekod	Före	Efter	%	Kontroll F	Kontroll E	%	DiD	Standardfel	Z-värde	P-värde	Lägsta	Högsta	Sign?
Båda, allt	4012	3800	-5,6%	2655	2750	3,5%	-307	114,965	-2,670	0,0076	-532	-82	JA
Båda, allt exkl. nark	3356	3273	-2,5%	2217	2307	3,9%	-173	105,608	-1,638	0,1014	-380	34	
Stöld övrigt	260	242	-7,4%	128	156	17,9%	-46	28,034	-1,641	0,1008	-101	9	
Ofredande/förargelse	480	423	-13,5%	302	297	-1,7%	-52	38,754	-1,342	0,1797	-128	24	
Fylleri	1090	956	-14,0%	589	551	-6,9%	-96	56,443	-1,701	0,0890	-207	15	
Knivlagen	61	89	31,5%	41	39	-5,1%	30	15,176	1,977	0,0481	0	60	JA
Misshandel	338	357	5,3%	233	262	11,1%	-10	34,497	-0,290	0,7719	-78	58	
Skadegörelse	104	113	8,0%	104	88	-18,2%	25	20,226	1,236	0,2164	-15	65	
Våldtäkt	12	49	75,5%	3	33	90,9%	7	9,887	0,708	0,4790	-12	26	
Olaga hot	159	202	21,3%	151	177	14,7%	17	26,253	0,648	0,5173	-34	68	
Bråk	546	520	-5,0%	463	483	4,1%	-46	44,855	-1,026	0,3051	-134	42	
Sexualbrott övriga	44	67	34,3%	49	56	12,5%	16	14,709	1,088	0,2767	-13	45	
Larm överfall	165	149	-10,7%	72	78	7,7%	-22	21,538	-1,021	0,3070	-64	20	
Rån	31	23	-34,8%	28	17	-64,7%	3	9,932	0,302	0,7626	-16	22	
Vapenlagen	46	65	29,2%	42	55	23,6%	6	14,432	0,416	0,6776	-22	34	
Våld/hot tjänsteman	20	18	-11,1%	12	15	20,0%	-5	8,055	-0,621	0,5348	-21	11	
Allmänfarlig ödeläggelse	0	0		0	0		0	0,000			0	0	
Rån skjutvapen	0	0		0	0		0	0,000			0	0	
Narkotikabrott	656	527	-24,5%	438	443	1,1%	-134	45,429	-2,950	0,0032	-223	-45	JA